CELJSKI tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

POSLOVNOST NAJ NE BO ŠPEKULACIJA

Avgustovsko vzdušje na notranjem tržišču kaže znake vročičnosti, saj nas skorajda vsak dan oplazi kakšno novo povišanje cen — in to proizvodom, ki nimajo nobene zveze z merami usklajevanja cen. Ta značaj je v našem gospodarstvu sicer že ustaljen, le da sedaj preveč odstopa.

V tej neuravnovešenosti zasledimo tri vzroke.

Prvi je klasičen: zaostalost celotne proizvodnje je v neskladju s ponudbo blaga in nevarnim porastom povpraševanja. 16 odstoten dvig proizvodnje v prvem polletju je sicer ugoden, toda povpraševanje je poraslo za okrog 30 odstotkov; investicijske naložbe za 46 odstotkov (kljub omejevanju!). In posledica: izčrpane zaloge in dvig cen.

Drugi vzrok je v upravičenem dvigu cen v tistih panogah, ki so bile z usklajevanjem prizadete.

Tretji pa je najbolj nevaren: špekulacija, ki temelji na slabi poslovnosti nekaterih panog gospodarstva, občin, okrajev in celo republik. Ne iščejo izhoda v boljši poslovnosti, temveč po kanalih špekulacije, tiste klasične, ki sicer nosi gospodarsko-politično preobleko. Posledice: investiranje so hoteli sanirati, pa je nevarno poraslo; boj proti predimenzioniranim zmogljivostim in gospodarsko neupravičenim objektom v mnogih občinah ostaja še vedno pri trmi, da dobe »svojo« tovarno — novega bolnika. Samo od januarja imamo registriranih 2.200 novih proizvodov — žal pa gre v večini primerov le za nov zavoj in podobno.

Moderno je »miniranje« instrumentov, ki naj bi izboljšali tržne pogoje, nihče pa ne govori o 300 milijardah, ki so ostale podjetjem po ukinitvah dajatev? In prav to je najboljša pot strmega višanja cen.

VIVOD POJDE V TOKIO

V soboto in nedeljo je bil v Modeni atletski troboj reprezentanc Italije, Švice in Jugoslavije. Na tem tekmovanju so za naše barve tekmovali tudi štirje Kladivarjevi atleti. Od teh je bil Vivod najboljši tekmovalec naše reprezentance na sploh, saj je v skoku v višino dosegel nov slovenski in jugoslovanski rekord. Potem, ko je v prvem poskusu preskočil vse višine do 206 cm, je letvico v višini 210 cm premagal v tretjem poskusu. S tem skokom pa si Branko ni priboril samo državni rekord, ampak tudi potni list za Tokio. Branku Vivodu za ta njegov podvig najlepše čestitke.

Od ostalih Celjanov je zmagal Lešek v skoku ob palici s skromnim rezultatom 450 cm, vendar je treba pri tem omeniti, da je Lešek nastopil bolan. Z vročino je nastopil tudi naš Červan, zato v teku na 10.000 m ni mogel doseči več kot tretje mesto. Med Celjani, ki so zastopali našo državo, je bil tudi Zaletel, ki je startal v štafeti 4x100 metrov in bil po mnenju strokovnjakov najboljši član te štafete. Škoda, da ni nastopil tudi v teku na 100 metrov, saj bi prav gotovo dosegel boljši rezultat kakor ostala dva jugoslovanska šprinterja.

Dvajset let osvoboditve Zgornje Savinjske doline

Prihodnjo soboto in nedeljo, 12. in 13. septembra bo Zgornja Savinjska dolina praznovala svoj praznik. Njihov praznik je letos posvečen dvajsetletnici osvoboditve njihove doline. Nanj se že vestno pripravljajo, saj ga hočejo čim slovesneje proslaviti.

Osrednje praznovanje bo v središču Zgornje Savinjske doline v Gornjem gradu. Tu bodo že v soboto 12. septembra ob 15. uri odprli razstavo NOB v Zadružnem domu. Istega dne bodo ob 17. uri odkrili spomenik z grobnico 149 padlim borcem NOV pri Brinkovaču v Gornjem gradu. Ob tej priložnosti bo govoril bivši komisar IV. operativne zone Jože Borštnar. Zvečer ob dvajsetih bo prav tako v Gornjem gradu svečana akademija, katero bodo izvedli člani delavsko prosvetnega društva ZARJA iz Trbovelj. Treba je še omeniti ognjemet, ki bo istega dne že ob 17. uri.

Nedeljsko praznovanje se bo pričelo že ob šestih z budnico po ulicah Gornjega grada, ob pol devetih pa bo odkritje spominske plošče kulturnikom IV. operativne zone, uro kasneje pa sprejem gostov pred zadružnim domom. Osrednja proslava se bo pričela ob desetih, na njej pa bo govoril tudi prvi komandant NOV Slovenije, Franc Leskošek-Luka. Po vseh teh proslavah in govorih bo partizansko rajanje, na katerem se bodo srečali preživeli borci, ki so sodelovali pri osvoboditvi Zgornje Savinjske doline.

Organizatorji tudi niso pozabili na športna tekmovanja. Tako bo v soboto, 12. septembra strelsko tekmovanje občinskih ekip iz vse Slovenije. Tekmovanje se bo pričelo že ob osmih in bo trajalo do desetih, ko bo osrednja proslava, nato pa se bo zopet nadaljevalo popoldne po slavnostih. Vsak strelec bo na tem tekmovanju dobil spominsko vazo z napisom »V spomin na 20. letnico osvoboditve Zgornje Savinjske doline«. Poleg tega športnega strelišča bodo uredili tudi zabavno strelišče, da se bodo lahko udeleženci te zgodovinske proslave tudi pozabavali.

To praznovanje je povezano tudi z gospodarskimi uspehi, ki jih je Zgornja Savinjska dolina dosegla po osvoboditvi. Da bi vsaj deloma prikazali njihov gospodarski razvoj, bodo letos v letu praznovanja dvajsete obletnice osvoboditve izročili namenu nekatere nove komunalne objekte. Tako bodo odprli samopostrežno trgovino v Gornjem gradu, ki jo je gradilo ljubljansko trgovsko podjetje Mercator, prav tako bodo dobili v Gornjem gradu javno razsvetljavo, Šmartno ob Dreti bo dobilo 1.800 metrov nove asfaltirane ceste, v Solčavi pa bodo uredili brezprašno cestišče. Velikega pomena pa bodo tudi na novo urejene tujske sobe v Zadružnem domu v Gornjem gradu, saj Zgornja Savinjska dolina privablja vedno več gostov.

Upamo, da bo vreme prireditelju naklonjeno in da bodo borci, ki so pred dvajsetimi leti svobodili to dolino, preživeli v njej prijeten dan ob obujanju spominov na tiste strašne, a slavne dni naše revolucije.

Kramer

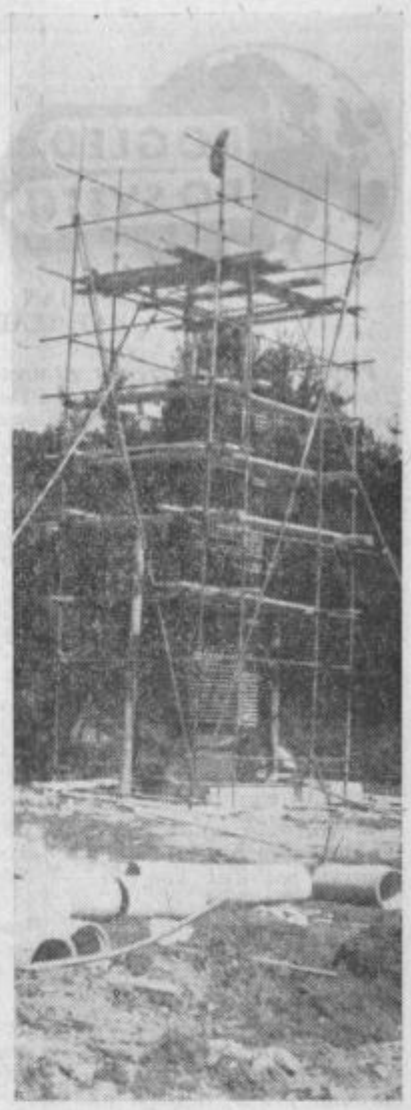

Zgornja Savinjska dolina praznuje 20-letnico osvoboditve. Svečana proslava bo v nedeljo 13. septembra v Gornjem gradu. En dan prej bodo odkrili pri Brinkovaču spomenik in grobnico 149 borcem NOB. (Na sliki spomenik med gradnjo. Avtor ing. arh. Samec Dušan).

ŠE ENA KOPRSKO-CELJSKA BRIGADA

V četrtek 3. septembra je v zgodnjih jutranjih urah odpotovala na delo na jadransko magistralo še ena koprsko-celjska mladinska delovna brigada. To brigado sestavlja po 60 članov kmečke in delavske mladine iz teh dveh okrajev. Brigada »XIV. divizije« bo ostala na trasi dva meseca. Upamo, da se bo brigada na delovišču izkazala z delovnimi uspehi, kakor so se dosedanje koprsko-celjske brigade in da se bo vrnila z vsemi brigadirskimi priznanji. Vsem brigadirjem koprsko-celjske brigade »XIV. divizije« brigadirski srečno!

ZDRUŽENI ZBORI

V ROGAŠKI SLATINI

V okviru praznika šmarske občine bodo v torek, 6. tega meseca nastopili pred zdraviliškim domom v Rogaški Slatini združeni pevski zbori, pod vodstvom Julija Goriča. Nastop, na katerem bo sodelovala tudi godba na pihala »France Prešeren«, bo obsegal program, ki so ga zbori izvedli na proslavi na Planini, organizira pa ga okrajni svet zveze kulturno prosvetnih organizacij Celje.

Šmarska občina je ves teden v znamenju proslav ter prireditev ob občinskem prazniku. V različnih krajih občine potekajo športne prireditve. V Rogaški Slatini so vsak dan na sporedu kulturne in zabavne prireditve. Najpomembnejše pa so brez dvoma slovesnosti povezane z delovnimi zmagami.

ZM - ORGANIZACIJA MLADIH

MLADI MORAMO POSVETITI DEL SVOJE AKTIVNOSTI TEMELJITIM ŠTUDIJAM IN RAZPRAVAM PREDLOŽENIH DOPOLNITEV TER SPREMEMB V STATUTU ZKJ

Letos bodo konference aktivov ZMS v celjskem okraju že septembra. S tem bodo — tako menijo — podaljšali aktivno delo organizacij ZMS. Priprave za letne konference so v polnem teku. Da bi bralce našega časnika seznanili z delom, pripravami, uspehi in problemi mladinske organizacije v okraju smo naprosili sekretarja OK ZMS Huberta Herčka in predsednika kadrovske komisije Dagmarja Susterja, da posredujeta nekaj misli in mnenj o delu organizacije.

— Predlog sprememb in dopolnitev statuta ZKJ krepi družbeno vlogo in odgovornost komunistov. Kako se bo to odrazilo med mladino in mladimi komunisti?

Če zveza mladine osvaja statut in program ZK kot sestavni del svoje programske orientacije, je vloga mladih komunistov izredno velika in odgovorna. Mladi komunisti so ponekod nezadovoljni z delom posameznih članov ZK ter samim sistemom dela osnovnih organizacij na terenu, ki kažejo precejšnjo mero mlačnosti — neodgovornosti pri izvrševanju sprejetih nalog. S povečano demokratizacijo v ZK bomo mladi komunisti nedvomno mnogo pridobili. Ne mislimo, da bi se že s statutarnimi spremembami situacija spremenila, ne, potrebno bo dosledno vztrajanje vseh komunistov, da se te spremembe uveljavijo. Mladi komunisti si moramo postaviti za eno izmed najvažnejših nalog — temeljit študij teh sprememb; in obenem odgovornost, v kolikšni meri se bo najširši krog mladih seznanil s spremembami in dopolnitvami statuta.

Tovariš Hubert Herček

— V celjskem okraju prepočasi vključujemo mladino v organizacijo ZK. Kje so vzroki?

Za to je v prvi vrsti kriva organizacija ZM, ker ne pripravlja najaktivnejšo in najprogresivnejšo mladino za sprejem v ZK in s tem ne izpolnjuje svojih programskih načel. Ob tem ne želimo zmanjšati odgovornosti vodstev ZK, zlasti v občinah in osnovnih organizacijah ZK, ki premalo sistematično skrbe za vključevanje mladine v svoje vrste.

— Pogosto slišimo očitke starejših, češ da mladino premalo zanima družbeno delo.

»Starejši« preozko gledajo na družbeno vlogo mladih. Njihova družbena vloga se ne kaže samo s prisotnostjo na sestankih in predavanjih, temveč na ostalih področjih dela, (kultura, prosvete, telesne vzgoje itd.). Mladi o družbenih problemih in dejavnosti razpravljajo, vendar se zaključki prepogosto ne kanalizirajo v samoupravna telesa.

Eden izmed vzrokov pa je nedvomno tudi ta, da zveza s še neizdelanim sistemom dela ne uspeva zagotoviti vsklajeno izoblikovanje osebnosti mladega človeka s pomočjo specializiranih organizacij; orga-

(Dalje na 2. strani)

VREME

V dneh od 3. do 6. ter 11. in 12. septembra bo lepo vreme. Ostale dni nestalno s pogostimi padavinami, zlasti okoli 2. in 7. septembra, obenem hladneje.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI:

- Zakaj nekaterim kopni volja
- Aktivnost komunistov-kmetijcev v šmarski komuni
- Otok svobode v »rajhovskem« morju
  Laški »Gradbenik« ni nebodigatreba
- Novi znanilci napredka
- Tekma na malih koleščkih
- Dobrnska dilema
- Slavje Kladivarjevih atletinj
- Kadri bežijo iz prosvete
- Kladivar je navdušil
- Po čem so noge
- Vrnitev iz teme
- Spanje in nespečnost

V PRIHODNJI ŠTEVILKI:

- Zapis o rasti Zgornje Savinjske
- Radovedna malha

CELJE, 4. SEPTEMBRA 1964

Št. 35 CENA 20 Leto XIV

Glavni urednik RUDI LESNIK
Odgovorni urednik JURE KRAŠOVEC
List izhaja ob petkih. Izdaja in tiska Časopisno podjetje »Celjski tisk«. Uredništvo in uprava: Celje, Trg V. kongresa 5, poštni predal 152. Telefon 24-23. Tekoči račun: 603-11-1-656. Letna naročnina 1000, polletna 500, četrtletna 250 din. Inozemstvo 2400.

POGLED PO SVETU

MARJAN RAVNIKAR

Priprave na konferenco neangažiranih dežel so v polnem teku. Debate o dnevnem redu se vrstijo druga za drugo. Prav tako ugibanja tujih časopisov nenehno navajajo probleme, ki naj jih bi načela konferenca. Zunanji ministri precizirajo načrt dnevnega reda, kakršen je bil sprejet že na razgovorih v Columbu. Vsekakor pa so se stvari v svetovnem merilu od Beograda sem toliko spremenile, da bo potrebno spregovoriti in zavzeti stališča o problemih kot so:

— Približevanje dveh velikih blokov v tekočem letu ter podpis moskovskega sporazuma kot konkretna manifestacija tega približevanja in sporazumevanja.

— Notranja nesoglasja v blokih, posebno spor Moskva-Peking in ekonomski politični konflikt — Washington-Paris.

— Razvoj neangažiranih: V Beogradu je sodelovalo 23 dežel, medtem ko pričakuje Kairo preko 50 udeleženk.

Razumljivo je, da bodo zaradi takih problemov morali na konferenci sodelovati strokovnjaki za mednarodno pravo in najti internacionalno pravno formo za pojem neangažiranosti v najnovejših mednarodnih dogodkih. V ta okvirni plan diskusij ni mogla biti sprejeta ideja o ustanovitvi stalnega komiteja neangažiranih dežel. To iz razloga ker neangažirane dežele niso blok, niti neka tretja grupacija na prizorišču mednarodnih blokov, niti regionalna organizacija.

Po vsem sodeč naj bi dnevni red vseboval sledeče: Najvažnejši svetovni problemi kot so: Berlin-Laos-Vietnam-Kuba... likvidacija neokolonializma in reševanje mednarodnih sporov na miroljubni način, popolna razorožitev, ukinitev vojnih baz in vloga OZN pri reševanju mednarodnih sporov in ekonomska rast nerazvitih dežel ter delitev dela.

Konferenca ne bo načenjala bilateralnih problemov dežel udeleženk, razen v principelnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Zaključke bodo morale spoštovati prav vse dežele, tudi blokovske, kajti želje in zahteve milijarde ljudi ne bo moč prezreti.

V preteklem tednu pa smo zabeležili še tele važne dogodke: Peking je dokončno odklonil svojo prisotnost na pripravljalni konferenci komunističnih partij, ki jo pripravlja Moskva. Če je to dokaz poglobitve spora je težko reči. Spor je že itak dovolj globok in ga je težko premostiti. Mi jugoslovanski komunisti smo prepričani, da se spori, pa če so še tako težki, dajo rešiti na drugačni bazi.

Zelo konstruktivni razgovori Makarios-Naser so končani. Službeni komunike govori o obojestranski želji po mirni rešitvi ciprskega problema. Oba predsednika sta izjavila, da je rešitev spora v resnični svobodi Cipra. Pripravljenost Egipta, da nudi vsakršno pomoč Cipru pa je le še povečala prijateljstvo med obema narodoma.

Dogodki v Južnem Vietnamu potrjujejo neučinkovitost tujega vmešavanja v tej deželi. Časopisne agencije v ZDA so začele zelo sramežljivo sugerirati svojim politikom in generalom, da je najboljša rešitev odhod iz Vietnama. Kljub ogromni vojaški sili Ameriki ni uspelo zagotoviti življenje vojni hunti. Nemiri, ki so izbruhnili in ki še trajajo, tudi potrjujejo, da je narod, ki tu živi, odločen sam sebi krojiti usodo.

V Kongu se tragedija nadaljuje. Rekrutiranje belih plačancev iz Južno afriške unije se nadaljuje, prav tako pa se nadaljujejo tudi bombardiranja vasi in mest, ki so jih zasedli uporniki — resnični patrioti.

Volilna borba v ZDA je v prejšnjem tednu prešla v odločilno obdobje. Predsednik Johnson je v svojem prvem govoru odločno nastopil proti republikanskemu kandidatu Goldwaterju. Zadnji govor Goldwaterja, ki je poln očitkov na račun demokratov, samo opozarja ameriški narod in z njim ves svet, kako nevarno bi bilo, če bi prevzel vodstvo države človek, ki je v svojih konceptih tako močno podoben nekomu iz druge svetovne vojne.

KRAJEVNE ORGANIZACIJE SZDL PRED REDNIMI KONFERENCAMI

ZAKAJ NEKATERIM KOPNI VOLJA?

Turistična sezona v Dobrni je še na višku, vendar delo društev in organizacij ne počiva. Tudi mladina s prostovoljnim delom ureja sprehajališča ob cesti, ki pelje v Dobrno. Vodstvo KO SZDL že pripravlja program dela za obdobje do konca leta. Poverjeniki za pobiranje članarine pa težko opravljajo svojo nalogo, ker večina ljudi po cele dneve dela na polju.

Predsednik KO SZDL Dobrna tovariš Stane Kozinc nam je povedal, da so zelo zadovoljni, ker so po večletnem prizadevanju dobili ustrezne prostore za družbene organizacije in društva. Za te namene je zavod za upravljanje nepremičnin v Celju okusno uredil zgradbo stare šole. S tem bodo lažje pritegnili k delu mladino, pa tudi zborov volivcev in občnih zborov organizacij ne bodo več imeli v gostilni. Poleg tega pa so rešili dve stanovanjski vprašanji za prosvetne delavce.

Nemalo skrb povzroča visoka najemnina za prostore družbenih organizacij in društev ob skromnih sredstvih, ki jih imajo na razpolago. Poleg tega se ukvarjajo z vprašanjem opreme teh prostorov. Pri tem jim bo pomagal občinski odbor SZDL Celje.

Videti je, da so pridobljeni prostori za družbene organizacije edini uspeh prizadevanja odbora KO SZDL in krajevne skupnosti. Čeprav imajo v Dobrni mnogo problemov, ki neposredno prizadevajo občane (vzgojno-varstvene ustanove, stanovanja, zdravstvena služba itd.), je vendar v ospredju cesta, za katero je bilo že neštetokrat obljubljeno, da bo asfaltirana. Vsi si s tem obetajo večji pritok turistov in s tem seveda večje možnosti zaslužka. Gotovo je to pozitivna težnja, vendar si bodo morali tudi v Dobrni prizadevati, da bodo gostu nudili še kaj več kot udobno ležišče. Neurejene in nezdrave razmere v zdraviliški zdravniški službi gotovo ne vplivajo na to, da bi se gost želel še kdaj vrniti. Vsi vemo, da so zaradi tega zlasti občutljivi tujci.

V naši občini ni prišla nikjer tako močno do izraza migracija prebivalstva v industrijske centre, kakor ravno v Dobrni. V obrobnih predelih (Vrba, Zavrh, Parož, Brdce itd.) število ljudi upada. Na mnogih kmetijah so še samo stari ljudje in ne vedo kdo bo za njimi prevzel domačijo. Socialistična zveza je bila pobudnik razprav o problemih kmetijske proizvodnje v višinskih predelih. Mnogi bi bili pripravljeni dati zemljo v družbeno last, vendar kmetijska organizacija zanjo ni zainteresirana. Tudi s specializirano proizvodnjo niso uspeli pri kmetih, ker so odkupne cene dokaj destimulativne za individualnega proizvajalca. Idila višinskega kmeta, (ki jo verjetno ni nikoli okusil), bo kmalu izginila tudi za oči turista.

Ljudje pod Paškim Kozjakom so bili zanesljiv in stalen zaveznik NOB. Vprašanja priznavalnin in sploh pomoč kmetom — članom ZB, bi že morala biti zdavnaj rešena. Reševanje teh vprašanj je bilo seveda otežkočeno, ker večina kmetov ni v delovnem razmerju. Organizacije ZB letos na terenu intenzivno zbirajo materiale in izpopolnjujejo posamezne zadeve.

● Na koncu lahko ugotovimo, da smo doslej vse preveč radi pozabljali na probleme zunanjih območij občine (probleme smo videli in jih reševali samo v industriji). Zapostavljanje kmetijstva in nesmotrna davčna politika do višinskega kmeta sta povzročili, da je mnogo zemlje v teh predelih slabo ali pa sploh neobdelane.

● Zadovoljevanje skupnih potreb občanov je več kot skromno. V Dobrni niso uspeli ustanoviti otroškega vrtca, po vojni sta bila zgrajena le dva četvorčka za potrebe zdravilišča. Za prosvetne delavce ni bilo zgrajeno niti eno stanovanje. Lepa nova šola je brez telovadnice. Hude so tudi posledice alkoholizma; najbolj jih občutijo v šoli; patronažne sestre nimajo itd. itd.

● Če ljudje slišijo besedi urbanističen načrt, se jim lasje ježijo. Nihče ne ve koliko variant urbanističnega načrta je že bilo, kako dolgo že pripravljajo in kdaj bo sploh izdelan. Tudi gradnja individualnih je zaradi tega onemogočena.

Kljub prizadevanju krajevne organizacije in krajevne skupnosti stvari le po polžje napredujejo. Pri tem pa kopni volja posameznikov.

Janez Kovačič

TAKSE, PRIZNAVALNINE IN...

Prihodnji torek bo ob osmi uri dopoldne v Brežicah v dvorani brežiškega prosvetnega doma zasedanje občinske skupščine.

Odborniki obeh zborov bodo razpravljali o spremembah in dopolnitvah odloka o vpeljavi občinskih taks in občinskega prometnega davka, o družbeni priznavalnini borcem in aktivistom NOB ter posebni pomoči otrokom živih borcev in otrokom žrtev fašističnega nasilja. Med drugim bodo razpravljali o poročilu sveta za kmetijstvo in gozdarstvo, sveta za turizem in gostinstvo ter o problematiki govedorejske proizvodnje v občini. Na seji obeh zborov bodo verjetno sprejeli nekaj poroštev pri najetju posojil ter reševali premoženjskopravne zadeve.

B.

ZA VEČJO DISCIPLINO V ŠAMOTARNI

Na minulem sestanku delavskega sveta v Štorah so razpravljali o problemih, ki jih imajo z novo delovno silo in o delovni disciplini. V analizi so ugotovili, da njihova delovna sila prihaja iz oddaljenih krajev. To so sinovi kmečkih staršev, kar je posledica, da se dovolj ne zanimajo za potek dela v tovarni. Od tu tudi izhaja nepravilen odnos do dela, da so nekateri mladi delavci nedisciplinirani in da nimajo nobenega čuta odgovornosti.

Da bi takšno stanje odpravili, so sklenili, da bodo v bodoče poostrili delovno disciplino, v vzgojnem pogledu pa bi morala odigrati večjo vlogo mladinska in sindikalna organizacija tega obrata.

J. M.

IZOBRAŽEVANJE V ŽELEZARNI

Delovni kolektiv Železarne v Štorah posveča veliko pozornost izobraževanju članov. Ob zaključku šolskega leta so imeli 56 rednih in 65 izrednih študentov na šolah raznih strok in stopenj, ter 141 učencev v poklicni šoli v Štorah in elektro gospodarski šoli v Mariboru. Razen tega so organizirali enajst tečajev in seminarjev ter šolo za livarje-kaluparje, kjer se je izobraževalo 249 članov kolektiva. Za vsa ta izobraževanja je podjetje prispevalo nad 19 milijonov dinarjev.

J. M.

ZM

ORGANIZACIJA VSEH MLADIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

nizacija namreč še ni sposobna povsod z vsebino pritegniti večino mladih.

— Pogoji in delo mladinske organizacije se iz leta v leto spreminjajo, vendar še kljub temu pogosto slišimo: preveč formalizma!

Ena od komponent t. i. »formalizma« je vsekakor ta, da na sestankih in konferencah deklarativno sprejemamo zaključke in delovne programe, ki pa pogosto niso odraz realnih želja in potreb mladih. Te zaključke pozneje v večini primerov ne realizirajo. Prav zaradi tega mladi upravičeno smatrajo organizacijo za »formalno«, ker prevečkrat obravnava družbene probleme — formalno.

— Kako mladina uveljavlja svoje predloge v samoupravnih organih?

ZM je z nekaterimi oblikami dela; kot so klubi mladih občanov in proizvajalcev ter proizvodne konference, začela uspešno uveljavljati svoje konstruktivne predloge. S temi oblikami dela pa mladi izoblikujejo le svoja stališča. Ta sistem je še uspešnejši sedaj, ko je število mladih v samoupravnih organih mnogo večje.

— Kako to, da mladina na podeželju dosega večje organizacijske in delovne uspehe, kljub temu, da dela v težjih pogojih?

Uspehi mladinskih aktivov v gospodarskih organizacijah in šolah, kjer se mladi vse uspešneje vključujejo v reševanje problemov, so enakovredni uspehom terenskih aktivov, ki so doseženi večji del na področju društvenih aktivnosti. To je pomembno zlasti v krajih, kjer ni ostalih institucij, ki bi vključevale mlade v prostem času, zato so ti uspehi vredni pohvale.

— Letošnje letne konference aktivov ZM bodo že v septembru. Kakšna bo letošnja bera uspehov?

Letošnje konference aktivov bi naj bile odraz želja mladih. Na njih bi naj razpravljali o svoji organizaciji, kako jo cenijo, kakšno organizacijo hočejo, da bi mladinska organizacija bila res organizacija vse mladine, je prešibak!

Med najuspešnejše akcije moramo vsekakor šteti pomoč Skopju, uspešno vključevanje v samoupravne organe s katerim smo nedvomno izpolnili eno izmed osnovnih nalog na področju kadrovske poltike, in ne nazadnje veliki uspehi delovnih akcij, ki so izredno pomembna in zanimiva oblika dela.

— Celjska mladina toži, da je kulturno in zabavno življenje premalo razvito. Kako rešiti to vprašanje v Celju, ki je center delavske in šolske mladine v okraju?

Občinska organizacija ZM v Celju je po dolgih letih brezuspešnih prizadevanj tik pred rešitvijo tega akutnega problema. V prostorih doma OF bo mladina namreč dobila nove prostore. Občinska skupščina je že potrdila ta sklep in odobrila sredstva za ureditev. Tako bo mladina končno dobila ustrezne prostore v katerih se bo lahko shajala.

J. Sever

PREDKONGRESNI PRISPEVEK — PREDKONGRESNI PRISPEVEK — PREDKONGRESNI PRISPEVEK

MIRKO ZAVRSNIK

Aktivnost komunistov - kmetijcev v šmarski komuni

Če upoštevamo, da pomeni proizvodnja v KZ le četrtino vrednosti celotnega letnega dohodka, je treba vsekakor sodelovanju med zasebnimi kmetijskimi proizvajalci in kmetijsko zadrugo posvetiti vso pozornost. To vprašanje je v šmarski kmetijski zadrugi prav v tem času predmet razprav med člani Zveze komunistov in organi upravljanja. Le-ti so enotnega mišljenja, da je čas, ko je končno treba od »klasičnih« oblik kooperacije, ko so ekonomske enote kmetijske zadruge z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci sklepale pogodbe o sodelovanju na področjih živinoreje, sadjarstva in poljedelstva, priti na čim širše in neposrednejše sklepanje pogodb med KZ in zasebnimi kmetijskimi proizvajalci, preiti na dogovore o celotni kmetovi proizvodnji in jo usmerjati v tiste kulture, ki so za to področje najrentabilnejše in za trg najpotrebnejše. V ta namen je bil v KZ sprejet dogovor, da bi kmetijska zadruga s svojimi strokovnjaki, katerih ima že kar precej, na šolanju pa jih je še okrog 40, prevzela strokovno vodstvo nad celotno kmetijsko proizvodnjo tudi v zasebnem sektorju. Da bo pa to mogoče čim uspešneje že to jesen uveljaviti, bodo organizirali po naseljih razgovore s kmetovalci in se o konkretnih oblikah in nalogah dogovorili, ponekod pa bodo obiskali kmetijske proizvajalce tudi na domačijah. Predvsem bodo na teh razgovorih sprejemali zaključke o razširitvi vzreje živine in prašičev, pridelovanju živalskih proizvodov, o sadjarstvu in jagodičevju, pa tudi o predelovanju nekaterih poljščin. Kmetijska zadruga namerava tudi preko svoje ekonomske enote »perutninarstvo« smelo v sodelovanje s kmetovalci za vzrejo piščancev in kokoši, ker je končno dogradila klavnico in hladilne naprave v Podčetrtku.

Ker pa je tudi v šmarski občini občutno pomanjkanje delovne sile, pa so se na sestankih samoupravnih organov kmetijske zadruge dogovorili, da bo kmetijska zadruga svojim zasebnim sodelavcem, ki bodo vzrejali živino, prekrbela posebne stroje za pridobivanje in predelavo živalske krme.

Takšne oblike sodelovanja kmetijske zadruge z zasebnimi kmetovalci, bodo nedvomno rodile uspehe, saj se bo kmetijska proizvodnja stalno večala in bodo tako ustvarjeni večji fondi za trg. Tej nalogi pa bodo v šmarski občini le tedaj kos, če bo Zveza komunistov in z njo vsi družbeni samoupravni organi in še posebej kmetijski strokovnjaki tako smelo izvrševali naloge, kot so jih ob zadnjih razgovorih in sestankih zadali.

K vsemu temu pa bo nov sistem nagrajevanja v KZ, ki je bil (in je še) predmet živahnih razprav med člani kolektiva, gotovo prispeval svoj delež. Osebni dohodki delavcev in uslužbencev v kmetijski zadrugi namreč niso imeli do nedavnega, ko je posebna komisija pripravila pravilnik o razdeljevanju osebnih dohodkov, temeljiteje obdelan sistem in čestokrat niso predstavljali stimulativno obliko nagrajevanja po delu in uspehu. Potrebo po dokončni sistematični obdelavi tega problema sta nakazali kar dve letošnji konferenci komunistov v kmetijski zadrugi, redna v januarju in volilna-predkongresna v juniju letos. Razprave, ki še tečejo ob osvajanju novega sistema nagrajevanja, so sicer pokazale na nekatere slabosti, ki jih bodo morali organi KZ seveda odstraniti, ali pa najti druge primernejše oblike. Proti samemu sistemu sicer ni bilo bistvenejših pripomb, gre le za nekatere postvake v pravilniku, ki niso vsklajene s proizvodnimi, pa seveda tudi s finančnimi zmogljivostmi posamezne ekonomske enote KZ.

V osnovi pa bo uveljavitev novega sistema nagrajevanja v KZ vsekakor dosegel svoj namen, ker ima le-ta za osnovo stimulativno obliko nagrajevanja za vsakega posameznika in že sedaj se pozitivno odražajo težnje po večjih prizadevnostih in storilnosti. Tudi uslužbenci v ekonomskih enotah so vezani na produktivnost in uspeh EE, medtem ko v sami upravi KZ še niso mogli najti meril, s katerimi bi merili njihovo prizadevnost in uspeh.

Uprava »Celjskega tednika« išče v vseh občinskih središčih celjskega okraja honorarne AKVIZITERJE

Ugodno priložnost za dober zaslužek priporočamo predvsem upokojencem in študentom.

Pismene ponudbe na upravo »Celjskega tednika« — Trg V. kongresa Celje

OTOČEK SVOBODE

V »RAJHOVSKEM« MORJU

V prvih avgustovskih dneh so narodnoosvobodilne enote očistile Zgornjo Savinjsko dolino sovražnih postojank in zaživela je svojstvena republika, ki si je skozi dobre tri mesece krojila svoje življenje kot država v državi.

Sredi zorečega poletja se je nenadoma preobrnilo. Bilo je pred dvajsetimi leti... Štirje težki, dolgi dnevi so prinesli veliko zmago narodnoosvobodilnim enotam in nenadoma je sredi nemškega rajha zazevala druga praznina — osvobojena Zgornja Savinjska dolina (popreje Kozjansko).

Pod zmagoslavnimi juriši udarne brigade Slavka Slandra, Miloša Zidanška, enot legendarne XIV. divizije in vzhodno koroškega odreda so padli številni bunkerji, utrjeni gradovi, se predajale nemške postojanke... in Zgornja Savinjska dolina je doživela jesen kot svobodno ozemlje. Gneč pri Gorenju, Savinja, Dobrovlje, Menina, Kamniške planine, Golte — to so bile meje okraja, ki je imel svoj sedež v Gornjem gradu.

Nepopisno je bilo veselje Zgornjesavinjčanov, nepopisno zmagoslavje partizanov. Ljubno, Luče, Gornji grad, Šmartno ob Paki — okrog 170 ubitih in 300 ujetih sovražnikov. Kupi orožja in municije. Uspeli demonstrativni napadi na Dobrno, Šoštanj, most pri Letušu, na Črno in večje število sabotažnih akcij v Sopotnji Savinjski dolini.

Tisti dnevi ostajajo kot svetal neizbrisen spomin, ki sem ga kasneje vse globlje in globlje doumel: »In narod si bo sodbo pisal sam!« Po skrivnih gozdnih poteh sem bil za vodiča partizanki, ki si je na našem domu zdravila ozeble noge...

Danes imam pred sabo ciklostirani snopič »Stajerski kurir« in listam po spominih, 16 strani navdušenja, sreče in zmagoslavja. Poklicni tovariši, takrat novinarji-borci, so svoja neposredna doživetja takoj po krvavih borbah zaupali tiskarnam- tehnikam, da so z besedo širile resnico o svojem boju.

Nihče ni podpisoval sestavkov — in nehote dobiš vtis, da v teh vrsticah prebiraš enkratno visoko pesem zmage vedno teptanega naroda. S preprosto, a prepričevalno besedo so slikali sebe in svoje, sovražnike in domačega izdajalca.

Snopič nosi naziv »Posebna izdaja«, kajti dogodki sami so bili za Štajersko resda izjemni.

Prelistajmo torej po njem.

»Ljubno, Luče, Gornji grad, Šmartno ob Paki. Sijajni uspehi IV. operativne zone. Novo osvobojeno ozemlje!

Borbe sta vodila osebno komandant major Franc Poglajen in politkomisar Jože Borštnar...

»Slandrova brigada v borbi. Kmalu po polnoči se je pričel napad na trg Ljubno. V trgu je bilo leglo gestapovske bele garde, katero so poznali po vsej Savinjski dolini pod imenom »Revsova banda«. Bilo jih je okoli 30 (ljudem so lagali, da imajo zvezo z Angleži in da jim vozijo njihovi avioni orožje).

Borba za Ljubno je bila ena izmed najbolj srditih v zadnjem času. V samem Ljubnem sta vodila operacije v glavnem kapetan Ris, kapetan Mirko in politkomisar Lojze Kokalj«.

Tudi to, da so bile partizanske brigade opremljene s topovi, je našlo odmev navdušenja.

»Prvič smo na Štajerskem napadli s pomočjo težkega orožja. Učinek je bil odličen. Že po prvih strelih je začela upadati morala sovražnika.

... ob 18. uri so izvršili borci poslednji juriš v porušene postojanke luftschutzev. Z vseh strani so vdrli vanjo...«

In prebivalstvo osvobojenih krajev!

»Viharno navdušenje. Borci in civilno prebivalstvo so z viharnim navdušenjem sprejeli vest o naši zmagi na Ljubnem... Navdušeni so bili zlasti zato, ker nam je padla v roke skoro večina Revsove bande in tudi ljubenski župan Peter Sohlindwein, znan krvolok in morilec zavednih Slovencev.

Dolga je bila vrsta ujetnikov. V njih ni bilo več niti trohice tistega nemškega ponosa in nadutosti...

Največji uspeh pa je bil osvoboditev prvega mesta na Štajerskem.

»Gornji grad je bila najmočnejša sovražnikova postojanka v vsej Savinjski dolini. Poleg dveh postojank so bili Nemci utrjeni v starodavni graščini ljubljanskih škofov.

Borci Zidanškove brigade so ponoči uničili vse postojanke, ostala je le graščina, katere posadka pa se je po večurnem boju predala.

Prebivalstvo, ki je ves čas opazovalo potek pogajanj, se je vsulo na ulice in navdušeno pozdravljalo komandanta majorja Kranjca in načelnika štaba majorja Brajeviča, ki sta prijezdila na graščinsko dvorišče.«

Čas po osvoboditvi je bil poln viharnega navdušenja in slavnostnih zborovanj. Posnetek kaže prvo volilno zborovanje na Stajerskem v Bočni

Tako so se vrstile zmage in navdušenje. Zatem pa je dolina zaživela svobodno, čeprav težko življenje. Vsi so imeli polne roke dela: organizirati je bilo treba šolstvo, ljudsko oblast, urediti so morali preskrbo, promet, sodstvo.

Spomini. Bilo je pred dvajsetimi leti in neštete dogodke je že čas zavil v pozabo; ostaja pa svetla in ponosna resnica o osvobojenem ozemlju, o ljudski oblasti, ki je rasla v srcih teptanega ljudstva, o otočku svobode v »rajhovskem« morju, kjer je ljudstvo dokazalo, da je sposobno živeti in si krojiti svojo usodo.

Klančnik

Po težko priborjeni zmagi, Slandrovci so razbili vse postojanke v Ljubnem in ujeli okrog 60 sovražnikov

CELJE: KRUH!

MALOMARNOST ALI KAJ?

Dejstvo, da v ponedeljek popoldne potrošnik ne bi bil mogel dobiti kruha, če bi se bil postavil na glavo, a prav tako ne, če bi še tako dolgo tekal od ene do druge prodajalne ali stal v vrsti in preklinjal tiste, ki so si izmislili moko, za Celje pravzaprav ni nič novega, nič posebnega. Navajeni smo že delati ture od ene do druge prodajalne, izgubljati čas v vrstah in sakramentirati.

Nenavadno je bilo tokrat morda to, da se je pred pekarno v Stanetovi ulici ponovila scena iz leta 1946, a še bolj nenavadno, da proizvajalce kruha ta okoliščina ni niti najmanj prizadela.

Ko je namreč naš kolega po novinarski poti hotel odgovor na vprašanje, koliko kruha je celjska pekarna spekla v ponedeljek, uslužbenka pri telefonu ni vedela, ko pa je poklicala k telefonu pomočnika direktorja (direktorja ni bilo), tudi ta ni vedel. Naša javnost pa bi verjetno z nami vred rada slišala odgovor, zato postavljamo celjski pekarni javno vprašanje: koliko kruha je spekla v ponedeljek in kakšni so dejanski vzroki pomanjkanja? Menimo, da imamo ob povišanih cenah še toliko več pravice izvedeti, hkrati pa se nam tudi dozdeva, da bi bilo 20 let po osvoboditvi že lahko rešeno vprašanje preskrbe z našim osnovnim življenjskim artiklom!!

Uredništvo

LIN

OBNAVLJA IN IZVAZA

Kolektiv lesne industrije v Nazarjih je doslej vložil že preko milijardo lastnih sredstev v rekonstrukcijo podjetja. Podjetje posluje na širokem območju, saj ima žage v Nazarju, Gornjem gradu, Ljubnem, v Solčavi, Sp. Rečici ter skladišče žaganega lesa v Nazarjih in Šmartnem ob Paki. Zaposluje preko 800 delavcev. Povprečje osebnih dohodkov pa je solidno, saj znaša 42 tisoč dinarjev, medtem ko nimajo v podjetju delavca, ki bi zaslužil pod 25 tisoč — nadomestila pa so dali v povprečju 3 tisoč.

V prvem polletju so presegli planska predvidevanja za 10,2 odstotka. Podjetje je znano predvsem zaradi velikega izvoza rezanega in galanterijskega lesa v Italijo, Nemčijo, Švico, Egipt, Izrael in Madžarsko.

V zadnjem času pa so uspeli z novo vrsto embalaže, ki se bistveno razlikuje od klasične. Nova embalaža je iz bukovega lesa, debeline 3 do 8 milimetrov. Bukov les parijo, da postane prožen. V glavnem uporabljajo to embalažo za tekstilno industrijo. Prednost embalaže je v 4 do 5-krat manjši teži in v tem, da je za enkratno uporabo.

Obrati embalirnica, stavbeno pohištvo, kotlarna so že dokončani, sedaj pa rekonstruirajo žago, ki bo 100 odstotno mehanizirana. V ta namen imajo poleg lastnih sredstev kredit od Jugobanke.

Zaradi dobrega sodelovanja z gozdnim gospodarstvom in pravilne kadrovske politike uspešno poslujejo. Prav tako je izkoriščenost strojnega parka ekonomična, saj delajo v vseh obratih v treh izmenah (z izjemo predelave).

Trenutno so sicer s planom izvoza v zaostanku, to pa predvsem zaradi prednosti, ki jo dajejo bukovini, ki bi se drugače kvarila.

DANASNJA ŠTEVILKA »CELJSKEGA TEDNIKA« JE IZŠLA V 17.000 IZVODIH!

Najvišja naklada do sedaj!

NA HMELJIŠČU V LOKI

Letos je v Loki obiralo hmelj 250 obiralcev, med njimi precej šolske mladnie, ki si bo s tem dobila sredstva za šolske potrebščine. Obiranje je trajalo 3 tedne in je bilo zaključeno koncem avgusta. Hmeljišče meri 10,5 ha, povprečni pridelek na ha je od 1.600 do 1.800 kg. Hmelj je kvaliteten, zlasti na parceli »na Dobravi«.

ALBIN PODJAVORŠEK

Naloge industrijske psihologije

Do nekako 1950. leta so na naših fakultetah predavali psihologijo samo s smotrom, oblikovati profesorje psihologije na raznih šolah, predvsem za učiteljišča in gimnazije. Kolikor so se nekateri psihologi že poprej bavili s praktično psihologijo, so delali bolj priložnostno ali kot samouki. Nekaj takih prizadevanj zasledimo v Sloveniji, a tudi v ostalih delih Jugoslavije, že pred drugo svetovno vojno, n.pr. v službi poklicnega svetovanja. Od navedenega leta pa smo pričeli na naših univerzah, t.j. v Beogradu, v Zagrebu in tudi v Ljubljani izobraževati poklicne psihologe za praktične službe v gospodarstvu, v zdravstvu, v šoli ipd. in se je psihološka služba v našem javnem življenju močno razmahnila.

Pri nas smo zaorali globoko brazdo predvsem v službo poklicnega svetovanja. Potrebe naše proizvodnje so sprožile prizadevanja, da bi vzgojili najprej primerno število psihologov-poklicnih svetovalcev, ki bi delali s sodobnimi znanstvenimi metodami v zavodih za zaposlovanje delavcev. Predvsem po zaslugi b. republiške uprave za zaposlovanje delavcev ter b. zavoda za proučevanje dela in varnosti pri delu LRS smo priredili vrsto seminarjev za praktično delo psihologov v poklicnih svetovalnicah in opremili psihologe tudi z modernimi psihodiagnostičnimi sredstvi za strokovno delo v teh posvetovalnicah. Ljubljanskih seminarjev za praktične psihologe so se udeleževali tudi psihologi iz drugih republik, podporo so uživali ti seminarji tudi od združenja za poklicno usmerjanje, naše psihološke katedre itd. Navedeni seminarji so zaradi tega posebne važnosti za našo prakso, ker so se iz vrst psihologov-poklicnih svetovalcev v mnogih primerih rekrutirali psihologi za delo po tovarnah kot industrijski psihologi. Tako se je pričela za industrijsko psihologijo pri nas nova doba. Pred štirimi leti je bila ustanovljena na ljubljanski univerzi industrijska smer za izobraževanje psihologov.

Od ustanovitve psihološkega oddelka na ljubljanski univerzi je diplomiralo doslej 83 psihologov. Večina navedenih dela v raznih zavodih: v zavodu za strokovno izobraževanje, v zavodu za produktivnost dela, v zavodu za rehabilitacijo invalidov, v zavodih za zaposlovanje delavcev, s čimer služijo posredno našemu gospodarstvu. V industrijskih in gospodarskih organizacijah pa jih dela deset, n.pr. v Iskri, v Litostroju, v MTT, v Saturnusu, v Brest-Cerknici, v Skupnosti železniških podjetij, v TEP in še kje. V nekaterih industrijskih središčih delajo tudi honorarno. Najmanj je razvita psihološka služba na Dolenjskem in Primorskem. Pri nas na celjskem področju si le polagoma utira pota, to pa predvsem zaradi tega, ker ni interesentov.

V celi SFRJ se bavi danes z industrijsko psihologijo okrog 120 do 130 psihologov, od katerih jih nekaj nad 80 dela neposredno v gospodarskih organizacijah ali za njih potrebe, ostali pa so zaposleni v znanstveno-raziskovalnih, znanstveno-prosvetnih, produktivnih, zdravstvenih in podobnih ustanovah in se udejstvujejo na problemih s področja industrijske psihologije.

Treba pa je poudariti, da je naša industrijska psihologija še zelo mlada stroka in da si šele išče svoje smotre, principe, vsebino, organizacijo in metode svojega udejstvovanja. Naš psiholog si ne more vedno pomagati s tujimi industrijsko-psihološkimi rezultati, ne glede na to, da dela v pogojih delavskega in družbenega samoupravljanja ter v pogojih socialistične družbene ureditve, kar daje njegovemu delu specifičen značaj in terja hkrati od njega veliko samostojnost. Nekakšen optimalni seznam njegovih nalog bi bil naslednji:

— Sodelovanje v kompleksni analizi delovnih mest.

— Ocenjevanje uspehov pri delu in delovnem prizadevanju.

— Raziskovanje sposobnosti in spretnosti, lastnosti osebnosti, nagnjenosti in interesov delavcev za delo — s smotrom za potrebe pravilnega razvrščanja, zaposlovanja, napredovanja in izobraževanja kadrov, za izbor vodilnih kadrov ipd.

— Proučevanje psiholoških aspektov metod za izobraževanje kadrov v podjetju glede na tečaje, seminarje in na delovnem mestu.

— Raziskovanje in predlaganje praktičnih mer za boljše prilagajanje ljudi delu in delovnemu okolju, posebno delavcev na novih delovnih mestih, novih delavcev glede na sprejem in uvajanje na delo, razporejanje, spremljanje na delovnem mestu ipd.

— Proučevanje poslov, pogojev dela, sredstev za delo in delovne opreme glede njih prilagajanja psihofiziološkim in psihološkim značilnostim človeka.

— Proučevanje psiholoških faktorjev, ki so vzrok za poškodbe ali nesreče pri delu, raziskovanje in predlaganje mer za njih odpravljanje in mer ter sredstev za obče povečanje varnosti pri delu.

— Raziskovanje psiholoških, socialnih in delovnih faktorjev motivacije in stimulacije kadrov za delo, njih delovne morale in njih tehnološke discipline in za njih efektno izpopolnjevanje; študij faktorjev, ki določajo strukturo in dinamiko delovnih grup, raziskovanje problemov v medsebojnih odnosih, drugih socialno-psiholoških problemov in pojavov v kolektivu ter odpravljanje težav pri občevanju ljudi pri delu.

— Proučevanje psiholoških aspektov in faktorjev »delovne patologije« — izostajanja, bolovanja, zamujanja, poškodovanja, delovnih nevroz in nevrotskih reakcij in obnašanja, psihosomatskih obolenj v zvezi z delom in odnosov pri delu, konfliktov, pojavov tehnološke nedisciplinе ipd.

Za vse navedeno je potrebna globoka strokovnost in pripravljenost podjetij za uvedbo psihološke službe v svojih obratih.

OB PRAZNIKU ŠMARSKE KOMUNE

NOVI ZNANILCI NAPREDKA

OBČINA ŠMARJE PRI JELŠAH JE DOŽIVELA V ZADNJIH ŠESTIH LETIH, ODKAR SO SE ZDRUŽILE OBČINE KOZJE, ROGAŠKA SLATINA IN ŠMARJE, OGROMEN NAPREDEK. TODA NAJ O TEM RAJE GOVORE ŠTEVILKE: LANSKO LETO JE DOSELGA VREDNOST BRUTO PRODUKTA, KI GA JE USTVARILO 31 TISOČ PREBIVALCEV OBČINE KAR 12,5 MILIJARDE DINARJEV, OD TEGA V DRUŽBENI PROIZVODNJI 8,8 MILIJARDE.

Če razdelimo lansko vrednost proizvodnje po panogah, bomo videli, da je ustvarilo kmetijstvo 2 milijardi, industrija 1,9 milijarde, trgovina 1,7 milijarde; obrt 800 milijonov, gostinstvo 700 milijonov itd. Če sedaj primerjamo rezultate iz leta 1958 dobimo naslednjo sliko: leta 1958 je bila vrednost bruto produkta 5,5 milijarde dinarjev, lansko leto pa kar 12,5 milijarde, v 6 letih za 128 odstotkov večja vrednost proizvodnje. V letošnjem prvem polletju pa je vrednost bruto proizvodnje narasla v primeri z lanskim prvim polletjem še za 33 odstotkov. Če pa pogledamo porast narodnega dohodka na prebivalca bomo videli, da je v teh 6 letih porastel od 68.000 na 170.000 v lanskem letu in na preko 200 tisoč v letošnjem letu v prvem polletju je porastel v primeri z lanskim prvim polletjem za 39 odstotkov).

V zadnjih letih daje občina vedno več sredstev tudi za družbeni standard. Tako bodo v letošnjem letu porabili za stanovanjsko izgradnjo okrog 200 milijonov iz družbenih sredstev in 70 milijonov individualnih sredstev. Dalje so namenili za potrebe šolstva 249 milijonov in še 34 milijonov za manjše dodatne investicije v šolstvu. Za komunalo so namenili 75 milijonov, za zdravstveno službo v občini, ki je zelo razvita, pa porabijo letno preko 150 milijonov dinarjev. Vse to kaže na to, da se bo tudi položaj občanov Šmarske komune, ki je ena od najslabše razvitih v Sloveniji, kmalu zboljšal, da tudi njim sije sonce bodočnosti.

KOKOŠI NESNICE V KOOPERACIJI

Bil je sončen popoldan, ko sem se vzpenjal po ozki, od vode izprani cesti proti staremu gradu v Podčetrtku. Ob vznožju hriba so stisnjene stoletne hiše nekdaj zelo pomembnega trga Podčetrtka. Približno na pol poti med trgom in gradom stoji stara trinadstropna grajska »kašča«, v kateri je uredila kmetijska zadruga Šmarje farmo za vzrejo brojlerjev (približno 1 kilogram težkih piščancev). Malo nad njo pa je v prenovljeni stavbi, ki se ji še poznajo sledovi požara, nova valilnica piščancev ter klavnica s hladilnico za piščance.

Farmo piščancev v stari grajski »kašči« so uredili že pred leti, toda težave so imeli s tem, ker niso imeli tehnološko zaključene proizvodnje, ker niso imeli niti lastne valilnice niti lastne klavnice piščancev ter so bili zato odvisni od trenutnih pogojev na tržišču. Valilnico s klavnico in hladilnico so sicer pričeli graditi že lansko leto, toda ravno pred otvoritvijo je stavba pogorela, zato so morali pričeti z gradnjo od začetka. In sedaj je končno tudi to gotovo — v soboto bo slavnostna otvoritev. Celotna investicija je znašala nekaj nad 17 milijonov, kar je za tak obrat izredno malo.

V vrhnjih prostorih so stanovanja in valilnica s kapaciteto okrog 3.000 piščancev tedensko. Ta trenutno še ni popolnoma izkoriščena, ker so kapacitete farme le 2.500 piščančkov tedensko. Ko pa bodo imeli urejeno kooperacijsko sodelovanje tudi pri vzreji brojlerjev, bodo kapacitete še premajhne. V spodnjih prostorih pa je urejena klavnica, predhladilnica in hladilnica za zaklane piščance.

V klavnici izvajajo vsa dela ročno. Piščance prvo omamijo, nato jim spustijo kri, jih oskubijo in očistijo. Očiščene nato zložijo v zaboje in jih dajo v predhladilnico, kjer se v 24. urah ohladijo na temperaturi 5 stopinj C. Taki so potem pripravljeni za prevoz na tržišče. Če pa je tržišče zasičeno, in piščancev ne morejo takoj prodati, jih lahko spravijo v hladilnico, kjer jih zmrznejo na temperaturo — 15 stopinj C. Na tej temperaturi so lahko vskladiščeni neomejen čas. Hladilnica v Podčetrtku ima kapacitete za 30 tisoč piščancev, to je za 30 ton mesa.

Pri kmetijski zadrugi Šmarje so se prvi v Sloveniji odločili, da bodo lastno proizvodnjo kombinirali s kooperacijsko. Ta naj bi bila dvojna: kooperantje naj bi proizvajali valilna jajca, ravnotako pa naj bi v kooperaciji proizvajali tudi brojlerje.

V kooperacijski proizvodnji da zadruga kmetom trimesečne jarkice, in sicer od 300 do 500 jarkic. Ravno tako dobijo kmetje tudi močna krmila. Vse to odplačujejo zadrugi z valilnimi jajci, ki jih znese ena kokoš letno okrog 150. Po enem letu zadruga spet odkupi kokoši (ki imajo tudi po 3 kilograme) za klanje. Prve izkušnje kažejo, da je ta oblika kooperacije obojestransko koristna. Od ene kokoši dobi kmet okrog 2.000 dinarjev čistega. To se pravi, da lahko zasluži, če goji 400 nesnic, tudi 800 tisoč dinarjev letno. To pa ni malo, če pomislimo, da lahko za 400 kokoši skrbi le en človek.

TUDI MESTINJE IMAJO VODOVOD

Da bi v Mestinju dobili vodovod — to je bila že stara želja vseh domačinov. 160 ljudi, ki so zaposleni v lesnoindustrijskem podjetju »Bohor« obrat Mestinje, je bilo brez pitne vode. Ravno tako pa ni bilo vode tudi v trgovini in gostilnah v Mestinju. Stvar se je premaknila z mrtve točke pred tremi leti, ko so se dogovorili, da bodo pri gradnji vodovoda sodelovali razen ljudi še železnica (za postaji Mestinje in Stranje), LIP »Bohor«, Kmetijska zadruga Šmarje (za obrat Sad-sok, ki naj bi se preselil v Mestinje), vodna skupnost Obsotelja (sedaj vodna skupnost Savinja Celje) ter občinska skupščina.

Z deli so pričeli lansko leto, ko so dokončali rezervoar na Vrhu nad Mestinjem. Rezervoar ima prostornino 65 kubičnih metrov; pri njegovi gradnji pa so morali skopati več kot 100 kubičnih metrov zemlje in kamenja. Letos pa so nadaljevali z deli, tako da bo v soboto otvoritev. Samo glavni vod je dolg preko 4.300 metrov. Med njegovo gradnjo so morali izkopati več kot 4 000 kubičnih metrov zemlje in kamenja.

Domačini so prispevali za gradnjo vodovoda v delu in denarju okrog 5 milijonov dinarjev, vsak po svoji gospodarski moči. Razen tega pa si bo moral še vsak sam zgraditi priključek od glavnega voda (ponekod tudi do 150 metrov). Celotna investicija za vodovod znaša okrog 20 milijonov dinarjev.

Sonce je zabrisalo pravo podobo. Foto: Stepančič

Velenjski vodovod

Gradnja velenjskega vodovoda se počasi približuje h koncu. Delavci pridno kopljejo in polagajo še zadnje metre cevi. Na samem izviru, od koder bo tekla v Velenje dobra pitna voda pa so že v teh dneh zgradili zbirni rezervoar. Na sliki: Gradnja rezervoarja za velenjski vodovod.

Foto: F. Jurač

LAŠKI „GRADBENIK" NI NEBODIGATREBA

USPEHI VREDNOTENJA IN ORGANIZACIJE DELA

Pogosto uporabljamo številke za ilustracijo določenih uspehov tako, da navedemo samo zadnjo. Prepogosto govorimo o povečani produktivnosti dela, pri tem pa ne povemo, koliko je bilo na novo zaposlenih ali kdaj je bila končana rekonstrukcija. V gradbeništvu so te razmere še bolj zavozlane. Organizacija dela ali mehanizacija je v mnogih gradbenih podjetjih še na isti ravni kot 1949. leta. Zaradi tega so cene storitvenih dejavnosti porasle za več desetkrat in so se vedno v porastu.

Pred meseci je med gradbenimi podjetji v okraju završalo. Na neki licitaciji za izgradnjo novega objekta se je pojavilo neko »obrtno obrtniško« podjetje Gradbenik iz Laškega ter (nebodigatreba) za nekaj milijončkov ceneje sprejelo novogradnjo. Čez nekaj časa zopet. Pa zopet. Med gradbenimi podjetji v okraju so dvignili vik in krik, češ kako lahko podjetje, ki zaposluje vsega nekaj čez sto ljudi (od tega samo deset uslužbencev!!) neodgovorno sprejema gradbene storitve, ki jih pozneje ne bo moglo izvršiti?! Začele so romati (kot se to dogaja) razne inšpekcije. V Laškem so jim lepo z ekonomsko računico in z vsem, kar je v te namene potrebno, dokazali, da bo vse v redu. In je v redu!

In v čem je ta ekonomski »čudež«? V pravilnem vrednotenju in dobri organizaciji dela. Za ilustracijo nekaj številk: 1960 leta je znašala proizvodnja podjetja 16 milijonov dinarjev. Letos bo presegla 400 milijonov ali porasla za več kot dvajsetkrat. To vrednost ustvarja, kot smo že omenili 105 ljudi.

»Za vsak gradbeni objekt pripravimo podroben delovni načrt z že vnešenim številom delavcev, ki so za izvrševanje potrebni«, nam je povedal tehnični vodja tov. Klemen. »Ne, nismo idealisti ali provokatorji. Pred prevzemom določenega objekta pripravimo storitveni cenik, ki nam nazorno prikaže stroške in vrednost dela. Proizvajalec, ki objekt opravi, pa je zainteresiran, da mu njegovo delo čim bolje vrednotimo — plačamo. Na naših gradbiščih ni odvečne delovne sile. Naše storitve so ponekod za več milijonov dinarjev cenejše od sorodnih podjetij, ki imajo celo moderno gradbeno mehanizacijo. Nismo cenejši ne na račun našega dobička, kar dokazujejo skladi in plače delavcev, ki so porasle za skoraj 50 odstotkov. Uspeli smo rešiti anarhijo, ki vlada v gradbeništvu.«

J. Sever

TEKMA NA MALIH KOLEŠČKIH

Tekmovalci treh slovenskih kotalkarskih klubov so se preteklo soboto in nedeljo pomerili na odlični tekmovalni plošči (kotalkališču) v Velenju. 40 tekmovalcev Olimpije, Ljubljane in Velenja se je borilo za naslove republiških prvakov.

Prodor mladih Velenjčanov naravnost preseneča. Mladi so po letih in stažu, ki ga imajo v tej športni veščini. Klubi so si v ogorčeni borbi porazdelili po tri prva mesta. In prav to ponovno priča, da so Velenjčani v dveh letih dosegli izredno lepe uspehe.

Tekmovanje je privabilo številne gledalce, saj je tovrstna prireditev v dopustniškem obdobju pravcata paša za oči. Izjave strokovnjakov tega lepega športa o prireditvi in o velenjskem kotalkališču pa so naravnost laskave. Tako menijo, da je to ena najboljših ploskev v Evropi in da bi bila primerna za nastop svetovne elite. Torej ima Velenje, ki v zadnjem času vse bolj pridobiva na turističnem pomenu, resda odlične možnosti, da svoj sloves ponese še dlje.

Pomembni so uspehi mladih Velenjčanov, saj so dosegli naslov republiških prvakov pri pionirjih (Korenič), pri članih (Blatnik) ter v tekmovanju mladinskih parov kar prva tri mesta (Fišer - Blatnik, Dermor - Korenič, Lap - Osojnik). Posebej je izstopal mladi Blatnik, za katerega menijo, da bo kmalu lahko posegel v mednarodno areno.

Analiza o upravljavcih

Občinski sindikalni svet v Slovenskih Konjicah je izdelal analizo, ki obravnava člane organov upravljanja v gospodarskih organizacijah. V 13 podjetjih je bilo izvoljenih v organe upravljanja 261 članov, od tega le 61 žena, kar ne ustreza najbolje, saj je zaposlenih žena okrog 30 odstotkov, v organe upravljanja pa le 23 odstotkov izvoljenih.

Neugodna pa je podoba šolske izobrazbe članov delavskih svetov, ki sklepajo o tolikih bistvenih problemih ozkih in širših koristi družbe. Kar slaba tretjina nima popolne osnovne šole, s srednjo, višjo ali visoko šolo jih je okrog 20 odstotkov, ostali pa imajo zaključeno osnovno šolo.

Boljša je struktura članov upravnih odborov.

Najbolj neugodno pa je razmerje med moškimi in ženskami v obratnih delavskih svetih, prav tako pa kvalifikacijska struktura.

Vsekakor bodo morali v podjetjih v bodoče še skrbneje izbirati in voliti člane, kajti z vse večjo samoupravnostjo podjetij pač pa nam ni vseeno, kdo in kako odloča o stvareh, ki se čestokrat tako neusmiljeno povrnejo kot težka klofuta našemu »dobremu upanju«.

DOBRNSKA DILEMA

Kdo je bolj upravičen?

Zaradi pomanjkanja stanovanj v Dobrni so pred leti preuredili podstrešje govejih hlevov ter tam zasilno omogočili bivanje AUDIĆ MARIJI. To je bilo pred šestimi leti! Med tem časom se je tovarišica Marija poročila, rodila dvoje otrok in pisala prošnje na vse mogoče forume, da bi ji dodelili stanovanje v ustreznejših higienskih prostorih.

Kot smo že omenili, je njeno stanovanje (sobica in kuhinja) nad govejimi hlevi, v katerih je preko 40 glav živine. Neznosen smrad in roji muh, ki prihajajo iz hlevov, onemogočajo življenje stanovalcev. Stanovanja ni mogoče zračiti, v njem ni moč kuriti, ker je požarnovarstvena komisija to prepovedala zaradi nevarnosti požara. In v tem stanovanju živi štiričlanska družina!

Zaradi nehigienskih razmer sta oba otroka (deček star tri in deklica stara dve leti) zbolela za tuberkulozo! Deklica je bila že na zdravljenju v Novem Celju. Po zdravljenju bi se morala vrniti znova v iste razmere! Nesrečna mati in oče sta naredila nešteto prošenj in korakov, da bi dobila ustreznejše stanovanje. Kot v posmeh so jim pred nedavnim dodelili stanovanje v zapuščenem gospodarskem poslopju, tako da bi imeli kuhinjo v eni zgradbi, sobo pa v drugi! V tem pa je prosto stanovanje v zgradbi št. 20, ki obsega kuhinjo in lepo sobo. Zgradba je družbena last in jo upravlja Zavod za nepremičnine v Celju. V stanovanju je do nedavnega stanovala učiteljica. Po preureditvi pa bi se naj v stanovanje vselila starejša upokojenka iz Celja, ki stanuje pri sorodnikih v večsobnem stanovanju.

Predsednica krajevnega odbora RK in ostali občani v Dobrni, ki se trudijo rešiti ta težak problem, so presenečeni nad nerazumevanjem in postopki določenih ljudi, ki so odgovorni za reševanje takšnih primerov. Upravičeno se sprašujejo, kdo je bolj upravičen do stanovanja: starejša upokojenka ali štiričlanska družina, od katerih trije člani (tudi oče) bolehajo za TBC!

NA MARIBORSKI ZAVIJA LUNA

... park, ki se je tam zasidral ne za nekaj dni, temveč za cele mesece. Stanovalcem to seveda ni všeč, kajti v ušesih jim zavijajo trije ali štirje šlagerji tudi takrat, ko zvočniki molčijo.

Razumejo (stanovalci namreč), da kdo ljubi hrupno zabavo za kakšno uro, toda vsemer iz meseca v mesec, to je preveč. Pri tem so bila stanovanja točkovana pred prihodom »luna parka«, zato hrup in zavijanje ne vpliva na znižanje najemnin.

KADRI BEŽIJO IZ PROSVETE

V SREDNJIH ŠOLAH ČETRTINA UČNIH MOČI BREZ USTREZNE IZOBRAZBE

To jesen so se mnoge šole znašle pred težkim kadrovskim problemom, za mnoge strokovne predmete, ponekod pa celo za pouk, ki zadeva splošno izobrazbo, ni rednih strokovnih učnih moči. Ni malo občin, kjer so razpisi za nove učne moči ostali popolnoma brez odziva, kajti zanimanje za delo v prosveti je iz leta v leto manjše; zato primanjkuje matematikov, fizikov, učnih moči za tehnično in telesno vzgojo. Mnoge predmete poučujejo predavatelji z nepopolnimi šolskimi kvalifikacijami, ki bi jih bilo treba zamenjati s strokovnim predavateljskim osebjem toda je veliko vprašanje, če bodo tudi naknadni razpisi problem rešili.

Vzroki vse manjšega zanimanja za prosvetno dejavnost so znani. Predvsem osebni dohodki prosvetnih delavcev zaostajajo za dohodki kadrov zaposlenih v sorodnih strokah ali istih kvalifikacij v gospodarstvu, pa celo v administraciji. Počasi in neučinkovito rešujemo stanovanjske probleme prosvetnih delavcev posebej v večjih mestih in gosto naseljenih gospodarskih okoliših. Razen tega je nezanimanje pripisovati težkemu finančnemu položaju prosvete v celoti, težavam, s katerimi se borijo šolski kolektivi kakor napornemu delu in pogosto nesprejemljivim pogojem dejavnosti v manjših krajih.

Na nedavni razpis titograjske občine na primer, za katerega so značilni težki delovni pogoji, se je za 212 prostih delovnih mest prijavilo le 40 kandidatov. Da bi zagotovili večji odziv kandidatov, so občinski organi sklenili, da bodo povečali dodatek za težke delovne pogoje za 80 oziroma 100 odstotkov. Podobnih ukrepov se poslužujejo tudi druge občine; večja sredstva pa odmerjajo tudi za stanovanjsko izgradnjo.

Sedanja kvalifikacijska struktura prosvetnega kadra ne zadovoljuje niti osnovnih norm, zlasti v strokovnih izobraževalnih ustanovah. To dejstvo najbolje ilustrira podatek, da je bila preteklo leto četrtina (6.611 od 25.693) učnih moči v srednjih šolah brez dokončane višje ali visoke šole. Točneje: v šolah druge stopnje je predavalo 3.944 učnih moči s srednješolsko izobrazbo, 413 z nižjo strokovno izobrazbo, 236 pa celo z osnovno šolo. Od teh jih 107 ni imelo niti popolne osemletke!

Med učitelji osnovnih šol jih je bilo 2.237 z osnovnošolsko izobrazbo (122 z nepopolno), 400 z nižjo strokovno in 66.995 z drugo stopnjo izobrazbe. Največ težav je bilo v predmetnem pouku, kjer še danes v mnogih šolah poučujejo predavatelji z dokončano gimnazijo ali strokovno šolo, pa celo z nižjo izobrazbo. V višjih razredih osnovnih šol je lani poučevalo vsega 5.234 pedagogov s fakultetno izobrazbo, od katerih jih je 154 dokončalo visoke šole za telesno kulturo, pedagoške, tehniške in druge fakultete, 369 pa akademijo za upodabljajočo umetnost. Od 91.000 učnih moči v osnovnih šolah jih je samo 16.000 ali 17 odstotkov dokončalo pedagoške in druge višje šole.

Strokovne izobraževalne ustanove se bolj kot druge šole spopadajo z dejstvom, da diplomirani študenti ne samo tehniške, pač pa tudi filozofske stroke in družbenih ved odhajajo v gospodarstvo. Da bi kolikor toliko omogočile pouk, iščejo šole honorarne predavatelje, čeprav za nizke honorarje ne morejo najti najkvalitetnejših moči. Tako je na tehniški in drugih strokovnih šolah preteklo leto poučevalo honorarno 3.146 predavateljev ali tretjina skupnega števila vseh predavateljev teh šol.

Gotovo od predavateljev, ki so redno zaposleni v kakem podjetju, ni mogoče pričakovati kakšnih solidnih pedagoško vzgojnih rezultatov. Ta problem bi mogel rešiti le nov sistem financiranja šol, ki bi visokokvalificiranim prosvetnim kadrom omogočil enake dohodke, kot jih imajo ustrezni kadri v delovnih organizacijah.

(Sedma sila)

PRIHODNJE LETO normalizacija razmer?

ALI BODO RES PREKINJENA GRADBENA DELA NA NOVEM TRAKTU SREDNJE EKONOMSKE ŠOLE? BO GARANCIJA BANKE IN OKRAJNI SKLAD ZA ŠOLSTVO ZADOSTNO JAMSTVO SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA? ALI, KAKO REŠITI PEREČE PROBLEME PROSTOROV DRUGOSTOPENJSKIH ŠOL?

Iz leta v leto narašča število mladine, ki bi hotela po končani popolni osnovni šoli nadaljevati šolanje na drugi stopnji. Učni programi so s svojo vsebino prilagojeni tako, da že v osnovni šoli vcepljajo mladini potrebo po nadaljnjem izobraževanju. To je pozitivno, saj naše gospodstvo in hiter gospodarski razvoj potrebuje vedno več strokovne delovne sile, s srednjo, visoko in višjo izobrazbo.

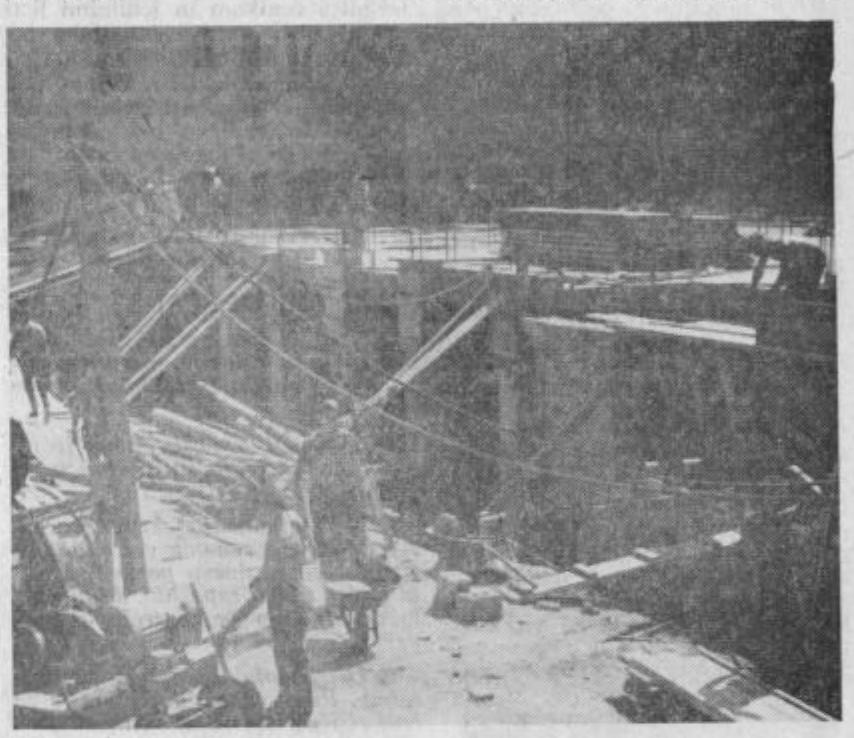

foto: Stepančič

Toda uspehi, ki smo jih dosegli pri usmerjanju mladine v nadaljnji študij ne gredo vzporedno z gradnjo novih šol in šolskih prostorov. V Celju ni niti ene drugostopenjske šole, ki bi lahko sprejela vse, ki se želijo šolati. Najakutnejši problemi se porajajo na ekonomski in tehnični srednji šoli. Večina mladih želi nadaljevati šolanje na strokovnih šolah, ker s tem rešuje dva ekonomska momenta, ki sta bistvenega pomena. Za primer navedemo, da ima ekonomska srednja šola učilnico celo na podstrešju. Svetloba prihaja skozi strešne line, o zračenju pa sploh ne govorimo. Šola nima prepotrebnih dodatnih prostorov (kabinetov), ki jih sodoben učni program zahteva in ne ustreznih garderob, saj so si učenci do sedaj spravljali obleko in drugo opremo v kletnih prostorih in hodnikih. Šolski arhiv je spravljen v zborničnih prostorih in pisarni direktorja — neurejen.

Ob vpisu za prihodnje šolsko leto so že pred sprejemnimi izpiti morali odkloniti preko petdeset dijakov. Od 181 vpisanih je bilo sprejetih 123, torej jih 58 še poleg tega ni uspešno opravilo sprejemnega izpita. Vsi ti na novo sprejeti dijaki bodo letos še povečali število dijakov, ki so že vpisani v višje razrede.

Že vrsto let nazaj je bilo mnogo razprav in predlogov, kako rešiti vprašanje večjih možnosti vključevanja dijakov v šole druge stopnje. Da bi omilili problem ekonomske srednje šole, so bila odobrena sredstva za dograditev novega trakta, ki bi imel pet novih učilnic, potrebne prostore za kabinete in garderobo ter v kletnih prostorih vgrajeno centralno kurjavo. Nekaj nad 280 milijonov dinarjev, kolikor bi stala gradnja novega trakta, adaptacija obstoječe zgradbe ter opreme, je bilo odobreno iz okrajnega sklada za šolstvo. Del sredstev je bil takoj na razpolago, začeli so z gradbenimi deli. In tedaj se je porodil nov problem. Sklad nima dovolj sredstev, ker se le ta stekajo vanj mesečno. Služba družbenega knjigovodstva pa zahteva od investitorja, da nakaže na žiro račun celotna sredstva ter s tem garancijo, da bodo lahko dela izvrševali normalno, v nasprotnem primeru morajo prekiniti gradbena dela. Še več. Sredstva morajo biti razdeljena na stroške posameznih gradbenih etap.

Tako so se sedaj znašli investitor, uprava srednje ekonomske šole in izvajalec v mrtvi ulici. Zatekli so se po garancijo v banko, ki je prevzela skrb za rešitev tega problema, vendar te garancije služba družbenega knjigovodstva ne upošteva, ker ni — sredstev na žiro računu! Pretijo s prekinitvijo gradbenih del! Po določilih pravilno, toda poraja se vprašanje, ali je to edina rešitev? Ali je to res edini družbeno koristen ukrep?

J. Sever

ZDRUŽENJE ŠTUDIJSKIH CENTROV

Pomoč izrednim slušateljem

Razgovor z direktorjem prof. Viktorjem Čopom

ZDRUŽENJE STUDIJSKIH CENTROV VIŠJIH IN VISOKIH ŠOL, KI GA JE PRED NEDAVNIM USTANOVILA OKRAJNA SKUPŠČINA V CELJU, STOPA V PRVO LETO SVOJEGA DELOVANJA. VKLJUČUJE PET CENTROV VIŠJIH IN VISOKIH ŠOL IN OKROG 500 IZREDNIH SLUŠATELJEV.

Ker utegne dejavnost ustanove zanimati toliko bolj pred pričetkom novega šolskega leta, smo se obrnili na direktorja Združnja prof. V. Čopa in mu zastavili nekaj vprašanj.

● Kakšne so bile pobude za ustanovitev Združenja študijskih centrov višjih in visokih šol?

— Zavod za prosvetno pedagoško službo je že v šolskem letu 1962/63 proučeval strokovno zasedbo v višjih razredih osnovnih šol ter v ostalih šolskih zavodih in ugotovil, da določen odstotek učnih oseb nima ustrezne strokovne izobrazbe. Kasnejša analiza analitične službe okrajne skupščine je pokazala, da manjka v okraju 77 prosvetnih delavcev z visoko, 420 z višjo strokovno izobrazbo in da je že 235 učnih moči s srednjo izobrazbo preveč. Strukturo strokovne izobraženosti je mogoče izboljšati samo z izrednim študijem, ker je dotok rednih diplomantov premajhen, hkrati je treba omogočiti izredni študij tudi tistim, ki so že na delovnih mestih, a izobrazba ne ustreza. Že pred ustanovitvijo Združenja je bilo nekaj prosvetnih delavcev, ki so izredno študirali na VPS v Ljubljani in Pedagoški akademiji v Mariboru. Pri svojem študiju so čestokrat naleteli na nepremagljive težave, zato so številni študij opustili, pri drugih pa se je zavlekel. Pokazale so se potrebe po različnih oblikah pomoči.

Podobno so organi okrajne skupščine ugotovili, da je precej izrednih študentov tudi v družbenih službah in gospodarstvu, zaradi česar so družbenopolitični organi — tudi plenum OO SZDL — priporočili ustanovitev centra za pomoč slušateljem, zavod za pegadoško službo pa, ki naj bi vprašanje temeljito proučil, je formiral ustrezno komisijo; ta je oktobra lani izvedla anketo, ki je zajela 80 delovnih organizacij (75 odstotkov vseh zaposlenih). Od 800 neustrezno zaposlenih na mestih, ki terjajo višjo ali visoko izobrazbo, jih je okrog 300 izredno študiralo. Poudarim naj, da je zavod za prosvetno pedagoško službo v Celju pri ustanavljanju Združenja opravil zelo težko, tako rekoč pionirsko delo, za kar mu gre vse priznanje.

● Kako je združenje organizirano in katere centre vključuje?

— Združenje je samostojni zavod, ki se financira po zakonu o financiranju šolstva: sredstva so zagotovljena iz skupnega sklada šol II. stopnje, lastnih dohodkov in šolnine, ki jo plačujejo izredni študentje.

V okviru Združenja bodo v tem šolskem letu delovali centri višje ekonomsko komercialne in višje tehniške šole Maribor, višje upravne šole v Ljubljani, nadalje filozofske fakultete ljubljanske univerze (pedagogika, psihologija) ter center pedagoške akademije Ljubljana. Organizirati pa bomo skušali še centra višje kadrovske šole Kranj in višje šole za socialne delavce Ljubljana. Študij v okviru prvih dveh omenjenih centrov se je že pričel, v ostalih se bo pričel oktobra.

● V kakšni obliki bo Združenje nudilo slušateljem pomoč?

— V posameznih centrih bodo predavali profesorji višjih in visokih šol, kot inštruktorji pa bodo sodelovali tudi strokovnjaki iz okraja. Centri bodo prirejali predavanja, seminarje, sestanke in posvetovanja s profesorji višjih in visokih šol ob pripravah na izpite, pomoč pa bodo imeli tudi s tem, da bodo kandidati lahko polagali izpite na sedežu združenja. Nadalje bodo posredovali učno literaturo ter ostale pripomočke. Za tiste, ki bi želeli študirati na omenjenih šolah, a nimajo potrebne predizobrazbe, bomo v tem šolskem letu organizirali seminarje za sprejemne izpite. Ti bodo trajali vse šolske leto.

● Kolikšno je število izrednih študentov, ki želijo študirati, v okviru združenja?

— Pred ustanovitvijo združenja je v Celju delovala sekcija izrednih študentov višje ekonomsko komercialne šole v Mariboru, ki je štela čez 100 članov. Za to šolo se je v okviru našega centra že prijavilo 34 novincev; za izredni študij na višji tehniški šoli v Mariboru je 49 kandidatov, ki so že študirali, in 27 novincev. Za študij v okviru centra višje upravne šole je prijavljenih 17 slušateljev, število pa se bo še povečalo, ker prijave še niso zaključene. Za študij na pedagoški akademiji v Ljubljani se je prijavilo že 236 kandidatov, pri čemer naj dodam, da smo se povezali z ljubljansko in ne z mariborsko pedagoško akademijo predvsem zato, ker nam lahko prva nudi večjo pomoč in ima tudi skupino za ortopedagogiko, katere izredni študij je v Celju že organiziral prizadevni kolektiv posebne šole. Za sprejemne izpite je 34 prijav. Iz vsega navedenega sledi, da bomo imeli v tem šolskem letu okrog 500 izrednih študentov, kar presega vsa pričakovanja in upravičuje ustanovitev Združenja.

● Imate morda kakšne posebne težave?

— Teh tudi pri nas ne manjka. Predvsem zaenkrat še nimamo lastnih prostorov. Upravne prostore nam je odstopila okrajna skupščina, učilnice pa bomo vzeli v najem na gimnaziji, ekonomski šoli, centru za blagovni promet in IV. osnovni šoli. Upamo, da bo vprašanje prostorov rešeno z izgradnjo tehniške šole. Drug problem je materialna plat. Kaže, da z dotacijo iz skupnega sklada ne bomo v celoti krili stroške izrednega študija, zato je gotovo, da bo prispevek izrednih študentov še ostal. Tu pa se poraja zlasti vprašanje, kdo naj plača šolnino. Menim, da to ne more biti samo izredni slušatlej. Absurd je v tem, da je redno šolanje brezplačno, a izredni študent naj bi po mnenju nekaterih plačal vse stroške sam. Stališča delovnih organizacij so pač različna, toda o tem bodo morali bolj prizadevno in objektivno razmišljati samoupravni organi, sindikati in drugi. Problem zase je naposled šolnina v šolstvu kjer, so ponekod na razpolago za izobraževanje simbolična denarna sredstva.

Ob koncu bi se rad iskreno zahvalil okrajni skupščini za vsestransko pomoč kakor vsem omenjenim višjim in visokim šolam, ki so pokazale vse razumevanje in nam nudijo pomoč.

dhr

ČITAJTE CELJSKI TEDNIK

Familijarni finančni pakt

V zadnji številki našega lista je komisija za informacije ND Kladivar objavila članek z naslovom »O delu ND Kladivar«. V njem o delu društva sicer ni dosti povedano, je pa zasledili kontradikcije z izjavo, objavljeno v TT z dne 3. avgusta v članku »Prestopili so, da bi igrali . . .«. Tam je bila med drugim izrečena javna zahvala velikemu razumevanju trboveljskega nogometnega kluba, ki da je odstopil igralce Kladivarju, medtem ko tu beremo: »Računal smo na pomoč predvsem slovenskih nogometnih kolektivov, vendar nismo naleteli na takšno razumevanje kot smo pričakovali«. (O trboveljski gesti torej niti besedice.) V izjavi v TT so zvonili telefoni malone iz vseh koncev države in se je društvo moralo posluževati celo »metanja skozi vrata«, v tem članku pa »smo se seveda morali obrniti na igralce drugih bratskih republik«.

Pač očiten nesporazum med predstavnikom upravnega odbora in komisijo za informacije nogometnega društva! Kakšna je resnica, navsezadnje tu sploh ni važno. Kot predstavnik javnega mnenja bi se rad namreč dotaknil ali spotaknil ob nekaj drugega, to pa je predvsem predzadnji odstavek omenjenega prispevka, ki ga navajam (z napakami vred):

»Kakor v kulturi, tako tudi v športu razen udejstvovanja, igra še glavno vlogo denar. Zato bi radi informirali našo javnost, da sta se najboljši športni društvi, to sta Atletsko društvo Kladivar in Nogometno društvo Kladivar, dogovorili, da se bosta financirala iz prispevkov naših delovnih organizacij, popolnoma ločeno od ostalih športnih panog. Dosedanja kvota, ki je bila določena za ves množični šport, bi tako ostala neokrnjena in ND Kladivar ne bi absolutno nič oškodoval ostale športne panoge v finančnem pogledu.«

Ta, da tako rečemo, familijarni finančni pakt, je na videz vsekakor zelo razveseljiv. Z njim bo namreč ND Kladivar dobilo kakih 35 milijonov, neprimerno boljše in množičnejše atletsko društvo pa najbrž vsaj toliko. In v obeh taborih bo zavladalo velikanske veselje! Toda kljub temu se tu vendarle poraja nekaj nezogibnih vprašanj:

1. Kdo je nogometno društvo Kladivar proglasil za najboljše društvo in ali je res najboljše?

2. Ali so odločitev o prispevkih sprejele tudi že delovne organizacije?

3. S kakšno pravico si lahko dvoje društev (katerihkoli) lasti take privilegije ?in tako dalje.

Ne gre za to, da bi nekemu nogometnemu društvu odrekali milijone, ki so potrebni za sodelovanje v določeni ligi, vendar se v konkretnem primeru upira način, ki naj te milijone zagotovi. Po tej logiki bi lahko podoben dogovor sklenili tudi dve kulturni ustanovi, čeprav seveda z občutno skromnejšim optimizmom! Dejstvo, da gradimo na primer študijsko knjižnico (ki je menda pomembna tudi za delovne organizacije!) že skoraj 20 let, je pravzaprav tako bridko, da ga v ničemer ni mogoče primerjati s prizadevanji, s katerimi bi si nogometno moštvo hotelo zgraditi svojo drugoligaško pozicijo na travi! Drugače povedano: lahka je pot do denarja — za tiste, ki so v ligi! Ne bi kazalo morda tudi k kulturne ustanove in kulturno prosvetna društva razvrstiti v lige?!

D. Hribar

S POLIC ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE

Strugger S.: Biologie. Frankfurt am Main 1963. S. 20696/27.

Technik. Frankfurt am Main 1962. S. 20696/30.

Čulinović F.: Jugoslavija između dva rata. Zagreb 1961. S. 24857/1,2.

Seminar sodobne biologije. Ljubljana 1962. S. 24858.

Targ S. M.: Kratki kurs teorijske mehanike. Beograd 1962. S. 24856.

Gross M.: Vladavina Hrvatsko-srpske koalicije 1906-1907. Beograd 1960. S. II. 2919.

Guyton A. C. Udžbenik medicinska fiziologija. Beograd-Zagreb 1963. S. II 2925.

Vigt B.: Meisterwerke der zeitgenössischen chinesischen Malerei. Leipzig 1963. S. II 2926.

Adlešič M.: Svet žive fizike. Ljubljana 1964. S. 15728.

Pregled zgodovine Zveze komunistov Jugoslavije. Ljubljana 1963. S. 24873.

Visokošolski študij in poklici. Informativni priročnik. Ljubljana 1963. S. 24871.

Sever F.: Poglavitni pismeni akti v kazenskem postopku. Ljubljana 1963. S. 24869.

Jodl F.: Istorija etike kao filozofske nauke. Sarajevo 1963. S. 24862.

Šola za življenje in vzgoja doraščajoče mladine. Ljubljana 1961. S. 24876/1.

Nešović S.: Prvo i drugo zasjedanje AVNOJa 26. i 27. novembra 1942. u Bihaću, 29. i 30. novembra 1943. u Jajcu. 2. proš. i dop izd. Zagreb 1963. S. 24861.

Značenje Drugog zasjedanja AVNOJa za socijalističku revoluciju u Jugoslaviji. Zagreb 1963. S. 24874.

Vinja V.: Gramatika španjolskog jezika s osnovama španjolsko-francusko-taljanskog uspoređenja. Zagreb 1963. S. 24927.

URAD ZA INFORMACIJE

PRI CELJSKI OBČINSKI SKUPŠČINI

Skladno z novim statutom celjske občine je bil v začetku avgusta ustanovljen urad za informacije, ki poleg tega opravlja še protokolarne posle.

Urad za informacije bo posredoval informacije vsem koristnikom, tako odbornikom, svetom, posredno pa prek zvez s tiskom in radiom tudi občanom. Opravljal bo tudi razne raziskave s pomočjo anket, posredoval skupščini in njenim organom predloge, pripombe — skratka bo prenašalec javnega mnenja v organe upravljanja.

Urad bo razpolagal s temeljito dokumentacijo, ki mu je za solidno delo potrebna. Poleg osnovne dejavnosti, skrbi za dobro informiranost na vseh nivojih, bo urad opravljal tudi protokolarne posle, saj je obiskov, tako tujih kot domačih, v celjski občini vedno več.

Urad vodi tovariš Tone MASLO, do nedavnega glavni urednik »Celjskega tednika«. Tudi zaradi tega si obetamo, da bo naš list v bodoče bolje informiran o razmerah in dogodkih v celjski občini, da pa bo seveda tudi bolje informiral naše bralce, ki »poberejo« skoraj tretjino naklade našega lista.

Zares oskubljeni gostje?

(Nekoliko, toda vsebinsko neskrajšan odgovor)

V 33. številki Celjskega tednika je bil pod naslovom »Oskubljeni gostje« objavljen članek, ki ga je uredništvo objavilo brez predhodnega preverjanja objektivnosti.

Naslovni članek nepravilno informira bralce že v tem, da ne omenja, da je bilo v nedeljo 16. 8. 1964 tradicionalno romanje v Šmarju pri Jelšah, na katerega prihaja množica ljudi iz bližnjih in oddaljenih krajev.

Zaradi velikega dotoka gostov je Gostinski obrat v Šmarju najel večje število ljudi za strežbo. Naval množice je med neizkušenim strežnim osebjem povzročil zmedo in raztresenost. Obstajajo možnosti v navalu gostov, da izkušeno gostinsko osebje s potrebno izobrazbo izgubi evidenco nad dogodki, predvsem nad cenami, embalažo drobnim inventarjem, ter vrstah in količinah serviranega blaga — jedil in pijač.

Navedbe pisca o navijanju cen ob nedeljah in zaračunavanju »od oka« niso resnične... Pisec članka pavšalno omenja »vse nedelje« in kot uvodoma povedano ne loči tega izrednega primera.

Pretiravanje senzacije željnega pisca o mali zajemalki z enim ugrizom mesa v golažu, o nagnusnem vonju možganov, pregretih jedilih pobija dejstvo, da je od več tisoč na ta dan potsreženih gostov, vodstvo obrata prejelo mnogo priznanja, kar potrjuje tudi finančni promet, ki je napram letu 1963 za 120 odstotkov večji.

V pogledu cen ima podjetje izkušnje iz prejšnjih let. Po teh izkušnjah podjetje računa rizik in ga vnese v kalkulacijo, ki se formira po izkustvenih normah. S cenikom jedil in pijač pa je občan obveščen o cenah, o velikosti porcij itd...

Gostinsko podjetje Šmarje pri Jelšah s cenikom in jedilnimi listi zaščiti gosta pred eventualnim nepoštenjem strežnega osebja...

...Taki neobjektivni članki pač ne morejo pomagati gostinskemu delavcu in vodstvu pri njegovem vsakodnevnem delu, še manj pa krepijo dobre odnose med gostom in strežnim osebjem.

Direktor gostinskega podjetja
Mirko Krebs

(PRIPOMBA PISCA)

● *Pisec članka se ne zanima za verske manifestacije; prepričan pa je, da so romarji predvsem državljani!*

● *Torej gre le za tiste nedelje, ko je naval, ki ga je čutiti tudi v cenah.*

● *Večji finančni efekt ima sorodstvene zveze s cenami; več tisoč priznanj v enem dnevu pa je vodstveni kader toliko zaposlilo, da ni imelo dovolj časa za kontrolo — mar ne?*

● *O izkušnjah glede cen ne dvomimo. Rizik v kalkulaciji pa je že bolj rizična zadeva. O velikosti porcij pa so različna mnenja in različne zajemalke.*

● *Kako lahko gosta zaščitimo s cenikom, to namreč ni dovolj razjasnjeno, niti nima gost o tem pravega pojma.*

● *Odnosi med gosti in strežnim osebjem so res vredni krepke krepitve, a ne v tonu »dveh nedelj z navalom« in še manj s čudežno rizično kalkulacijo, ki se krepko odraža v cenah in velikosti porcij. Gostje ob navalih so običajno ponižni in srečni, če sploh kaj dobe in niti ne gledajo preveč na ceno. Toda vse ima svojo mejo.*

Pri trditvah, ki sem jih navedel v članku »Oskubljeni gostje« v 33. številki »Celjskega tednika« vztrajam, ker sem jih zaznal z vonjem, slabo voljo, preglobokim posegom v denarnico (ki se je šele na intervencijo uravnal), s slabim smislom za bujno vegetacijo cen in usklajenim apetitom. In ker spoštujem visoko kakovost našega gostinstva, sem nasprotnik slehernega nepoštenja v teh vrstah. Nepoštenje pa je šele takrat nepoštenje, kadar je dokazano.

Jože Klančnik

GRADNJA ŠOLE V ZREČAH

Že pred dobrima dvema letoma so pričeli z gradnjo šole v Zrečah pri Slov. Konjicah. Razen občinske skupščine so z denarnimi sredstvi pri gradnji močno pomagala razna podjetja, ki imajo svoj delež v Zrečah, posebno Tovarna kovanega orodja in podjetje za proizvodnjo umetnih brusov »KOMET«. Medtem ko so pritličje usposobili za uporabo že lani, so do pričetka tega šolskega leta usposobili tudi prvo nadstropje. Sedaj bodo pričeli z gradnjo dodatnih učilnic v Slov. Konjicah in Ločah.

V. L.

IZ UPRAVE KOMUNALNE BANKE CELJE SMO PREJELI NASLEDNJE OBVESTILO

V zadnjem času so se na področju SR Slovenije razširile razne govorice o ukinitvi potrošniških kreditov in slično.

Po dobljenih informacijah in mnenju banke, takšne govorice nimajo nobene stvarne osnove.

Komunalna banka Celje z vsemi svojimi poslovnimi enotami slej kot prej normalno in redno opravlja bančno službo tako na področju hranilne službe kot tudi vseh vrst potrošniških kreditov.

Gibanje prebivalstva

CELJE

V preteklem tednu se je rodilo 30 dečkov in 24 deklic.

POROČILI SO SE:
Martin Strnad, uslužbenec iz Ljubljane in Marija Franko, delavka iz Kozjega, Ivan Novak, električar iz Kompol in Ivana Labič, delavka iz Ogorevca, Blaž Cerovčec, delavec in Danijela Coklič, delavka oba iz Celja, Rudolf Cremožnik, kovinostrugar in Frančiška Kos, delavka oba iz Celja, Franc Okorn, delavec in Matilda Pantner, delavka oba iz Štor, Karl Kozina, slaščičarski mojster in Pavla Razboršek, upokojenka oba iz Trbovelj, Avguštin Cverlin, uslužbenec in Matek Hilda, uslužbenka oba iz Zidanega mosta, Jožef Kotnik, delavec in Ivana Pšeničnik, delavka oba iz Gornjega Dolича, Janez Veršnik, delavec in Hermina Čater, natakarica oba iz Zadobrove, Tinko Sternad, vodovodni inštalater iz Ostrožnega in Amalija Jevšenak, delavka iz Migojnic, Janez Grobin, delavec iz Bezovja in Matilda Kunej, uslužbenka iz Brežic.

UMRLI SO:
Frančiška Sajovic, gospodinja iz Loke pri Zidanem mostu, (55), Marija Novicki, gospodinja iz Siska (79), Mato Plaatošer, poljski delavec iz Skalec (67), Stevo Vasiljević, otrok iz Celja (3).

SENTJUR PRI CELJU

V pretekem tednu sta se rodili dve deklici in en deček.

POROČILI SO SE:
Adolf Žaler, delavec iz Vrbnega in Amalija Debelak, delavka iz Hrušovca 35, Franc Orač, strojni ključavničar iz Breza ob Slomu in Karolina Remus, delavka iz Celja.

UMRLI SO:
Jožef Pušnik, upokojenec iz Okroga (82), Marija Zagajšek, gospodinja iz Boletina (60), Apolonija Sešerko, preužitkarica iz Črnolice (88).

BREŽICE

V preteklem tednu se je rodilo 8 deklic in 5 dečkov.

POROČILI SO SE:
Jože Ručigaj, natakar iz Čateža in Veronika Salmič, natakarica iz Cerkelj ob Krki, Alojz Keber, uslužbenec iz Brežic in Amalija Putrih, uslužbenka iz Črnca.

UMRLI SO:
Omrzel, roj. Knez Neža, gospodinja iz Gor. Pohanca (51), Golub roj. Vid Ana, kmetovalka iz Otoka pri Samoboru (56), Jožef Verbančič, osebni upokojenec iz Rakovca, (64), Janez Beribak, kmetovalec iz Sobenje vasi (68).

LASKO

V preteklem tednu se je rodil 1 deček in dve deklici.

POROČILI SO SE:
Senica Mihael, delavec iz Debrega in Zofija Meričnik, navijalka iz Črneč pri Dravogradu, Janez Baša, upokojenec iz Paneč in Alojzija Škoberne, gospodinja iz Žigona.

UMRLI SO:
Rozalija roj. Hladin, gospodinja iz Polane (61), Martin Zupanc, invalidski upokojenec iz Rečice (48), Frančiška Koritnik, roj. Suhodolčan, upokojenka iz Trnovega hriba (78), Franc Šunter, upokojenec iz Trnovega hriba (66), Anton Rems, uslužbenec iz Rečice (83), Mihael Lah, kmetovalec iz Šmohorja (69).

KRONIKA NESREČ

Peter Oblak iz Podgrada pri Šentjurju je padel z voza. Zlomil si je roko.

V Cinkarni je cirkularka odrezala prste na roki Ivanu Kranjcu.

Lidija Petelinšek iz Maribora si je na Slomu pri Ponikvi zlomila nogo.

V Gornjem Gradu se je v kuhinji opekla Janja Gazič.

V Kovinskem podjetju Žalec so se pri delu opekli: Ivan Kranjc, Jakob Marn in Vili Hlastec.

Pri padcu si je poškodoval nogo Ivan Tanjšek iz Šmatevža pri Gomilskem.

Pri delu si je poškodoval glavo Alojz Zajc iz Dobriča pri Polzeli.

Hugo Antonič iz Celja se je zastrupil z gobami.

V LJUBEČNI

NOV GASILSKI AVTO

Pred 14. leti so v Ljubečni osnovali gasilsko družino. V dveh letih so si v veliki meri s prostovoljnim delom postavili gasilski dom s prireditvenimi prostori. Reševali so že 24 požarov in večinoma uspešno. Največ znoja pa so pretakali ob veliki celjski povodnji, ko nobeden gasilec ni okleval. Pravkar so uspeli kupiti gasilski avtomobil, ki ga bodo slavnostno dočakali v nedeljo popoldne. Dolgoletni poveljnik tovariš Leskošek pravi, da skrbijo za požarno varnost v opekarni in v sodelovanju z njo krepijo svoje društvo. Zelo skrbijo za gasilski naraščaj. Gasilski dom v Ljubečni je postal zbirališče mladih in starejših. Ob sprejemu avtomobila prirejajo meddruštveno tekmovanje, kjer bodo pokazali sposobnosti in pripravljenost za hitro reševanje.

T. K.

OD DANES DOBITE PRI VSEH PRODAJALCIH ČASOPISOV POSEBNO IZDAJO

Sportskih novosti za Slovenijo

Na štirih posebnih straneh poroča 65 stalnih dopisnikov vse o športu v Sloveniji.

OD DANES DOBITE PRI VSEH PRODAJALCIH ČASOPISOV POSEBNO IZDAJO

SPORTSKIH NOVOSTI ZA SLOVENIJO

DELAVSKA UNIVERZA CELJE

razpisuje

STENOGRAFSKI TEČAJ:
Poslovno pismo (120 šol. ur) za začetnike in debatno pismo (100 šol. ur).

Pri tečajih je pouk slovenskega jezika obvezen. Pouk bo dvakrat tedensko v učilnicah DELAVSKE UNIVERZE CELJE.

STROJEPISNI TEČAJ — začetni in nadaljevalni;
Obsega — strojepisje (200 šol. ur)
korespondenco (30 šol. ur)
slovenščino (30 šol. ur).

Pouk bo dvakrat tedensko na EKONOMSKI ŠOLI v Vodnikovi ulici.

NEMŠČINA — začetni in nadaljevalni tečaj.
ANGLEŠČINA — začetni in nadaljevalni tečaj.
OSEMLETKA — za 5., 6., 7. in 8. razred.
Pouk bo trikrat tedensko v popoldanskem času.

DU IN DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE RAZPISUJEJO:
VEČERNO POLITIČNO ŠOLO
I. stopnja (180 šol. ur)
II. stopnja (280 šol. ur).

Pogoj za vpis v II. stopnjo je končana osemletka in I. stopnja večerne politične šole ali končana srednja šola.

DU IN DRUSTVO KNJIGOVODIJ RAZPISUJETA:
KNJIGOVODSKE TEČAJE I .stopnje (150 ur).

Obsega osnove knjigovodstva, matematike in družbeno-ekonomskih ved. Tečaj je namenjen zaposlenim v knjigovodstvu, ki nimajo popolne srednje strokovne izobrazbe.

KNJIGOVODSKI TEČAJ II. stopnje (150 ur).

Seznanja tečajnike z vsemi vrstami knjiženja po najnovejših predpisih. Poudarek je na praktičnem delu in vajah.

KNJIGOVODSKI TEČAJ III. stopnje (90 šol. ur).

Namenjen je praktikom na vodilnih ali samostojnih delovnih mestih v knjigovodskih službah; obsega knjigovodstvo in pravne predpise.

Tečajniki se lahko vpišejo v višjo stopnjo le po uspešno opravljeni I. oz. II. stopnji.

Ob polovici predelane snovi bodo obvezni kolokviji z zagovorom psmene naloge. Brez uspešno opravljenega kolokvija ne bo dovoljen pristop k zaključnemu izpitu.

Tečajnikom — vozačem potrjuje Delavska univerza Celje vozovnice za znižano vožnjo z vlakom.

Vsi naši tečajniki imajo pravico do brezplačnega vstopa na vse prireditve, ki jih prireja Delavska univerza Celje.

Prijave sprejema Delavska univerza Celje Titov trg 3/I.

Informacije pa dajemo tudi preko telefona na številko 30-24.

Keramična industrija Liboje ponovno razpisuje

ŠTIPENDIJO

na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — kemijski oddelek in na oddelku za mineralogijo ter na šoli za industrijsko oblikovanje v Ljubljani.

Prošnje pošljite do 10. 9. 1964 in priložite zadnje šolsko spričevalo.

Služba družbenega knjigovodstva pri Narodni banki Jugoslavije, podružnica Celje razpisuje naslednja prosta delovna mesta:
Za matično filialo

DVA SAMOSTOJNA REFERENTA
Za Ekspozituro Slovenske Konjice

ENEGA REFERENTA PLAČILNEGA PROMETA
Za Ekspozituro Laško

ENEGA SAMOSTOJNEGA REFERENTA

Pogoj: končana ekonomska ali njej enaka srednja šola.
Nastop službe takoj.

Osebni dohodek po začasnem pravilniku o razdelitvi sredstev za osebne dohodke uslužbencev in delavcev Narodne banke SFRJ.

Prošnje naj se vložijo v sekretariatu Službe družbenega knjigovodstva pri Narodni banki Celje do vključno 15. septembra 1964.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri DS podjetja ŽELEZARNE STORE

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta za:

DIPLOMIRANEGA ELEKTRO INŽENIRJA ZA JAKI TOK;
MODELNE MIZARJE
STROJNE KLJUČAVNIČARJE
KOVINOSTRUGARJE
ENEGA SKOBLARJA
NEKVALIFICIRANE DELAVCE ZA DELO V METALURŠKIH OBRATIH.

Ponudbe je poslati kadrovskemu sektorju do 15. septembra t. l., razpis pa velja do zasedbe delovnih mest. Na razpolago so samska stanovanja.

OBJAVE IN OGLASI...

KOMPAS OBVESCA

VABIMO VAS NA IZLETE:

1. TRST-BENETKE — dvodnevni avtobusni izlet za delovne kolektive in organizacije.

2. 5-dnevno avtobusno potovanje v MUNCHEN na razstavo »electronica«. Prijave do 12. septembra.

3. Potovanje z vlakom in letalom v PARIZ in LONDON v oktobru. Prijave do 7. septembra 1964.

4. Lovska razstava v Firenzah! 4 dnevno potovanje z avionom. Prijave do 12. septembra.

5. SLOVENSKA KOROSKA — dvodnevno avtobusno potovanje za delovne kolektive in koroške borce.

6. PO PREKMURJU — tridnevni avtobusni izlet.

7. SLOVENSKE GORICE — TRAKOCAN — dvodnevni izlet z avtobusom.

8. PLITVICKA JEZERA — CRIKVENICA — RIJEKA — dvodnevni avtobusni izlet.

9. PO ISTRI — dvodnevni avtobusni izlet.

10. PO DOLENJSKI IN BELOKRANJSKI — dvodnevni izlet z avtobusom.

11. PO GORENJSKI PREKO VRSICA NA PRIMORSKO — dvo in večdnevni avtobusni izleti.

12. V KUMROVEC — enodnevni avtobusn izleti.

Pred vsakim izletom obiščite podjetje KOMPAS — CELJE. Organiziramo kolektivna potovanja in izlete po Jugoslaviji in v inozemstvo z modernimi turističnimi avtobusi, z rednimi in posebnimi vlaki, ladjami obalne in rečne plovbe in posebnimi letali.

KOMPAS CELJE posreduje prodajo vseh vrst vozovnic za železniški, letalski in pomorski promet. Kompas posreduje v najkrajšem času nabave potnih listov, vizumov ter menja tuja plačilna sredstva in sprejema depozite.

KOMPAS CELJE daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, zemljevide, spominske filatelistične znamke itd. Pred vsakim potovanjem se posvetujte v poslovalnici.

Se priporoča KOMPAS CELJE
Tomšičev trg 1 — tel. 23-50

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Tiselj Marjan — veterinar
Celje, Savinjska 3/II
(Savinjsko nabrežje)
Telefon: 28-71

Časopisno podjetje

»CELJSKI TISK« CELJE

razpisuje javno licitacijo za prodajo

STROJA ZA REZANJE PAPIRJA znamke »Krause«

Dolžina reza je 75 cm. Stroj je na električni pogon.

K stroju spadajo štirje rabljeni noži in elektromotor.

Licitacijska cena je 400.000 dinarjev. Kupec pa mora obvezno prevzeti tudi 8 popolnoma novih še nerabljenih nožev po ceni 28.500 din za nož, katerim so bili posebej za ta rzalni stroj izdelani.

Licitacija bo v sredo 9. septembra 1964 ob 8.00 uri za podjetja iz socialističnega sektorja ali družbenih organizacij.

V primeru, da ne bo interesentov iz socialističnega sektorja, bo isti dan uro kasneje (ob 9.00 uri) licitacija z možnostjo udeležbe privatnega sektorja.

Pol ure pred licitacijo morajo interesenti položiti 10 odstotno kavcijo na osnovi virmana, čeka ali gotovine. Stroj lahko ogledate v podjetju, Celje, Trg V. kongresa 5.

STANOVANJA

Mlad inženir išče opremljeno sobo s posebnim vhodom v Celju ali na Ljubljanski cesti. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Soliden«.

Dijakinji nudim stanovanje. Naslov upravi lista.

Dvema dijakinjama oddam opremljeno sobo. Naslov v upravi lista.

Dvem dijakom oddam opremljeno sobo. Naslov v upravi lista.

Dvočlanska družina nudi zaposlenemu dekletu stanovanje in hrano za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

Iščem prazno sobo v okolici Celja ali Savinjski dolini. Najemnino plačam 5.000 din mesečno. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Zanesljiv«.

Dekletu, ki bi mi v dopoldanskemu času pazila na otroka nudim sobo. Naslov v upravi lista.

Iščem skromno sobico. Prednost imajo v okolici Žalca do Vranskega. Cestar Antonija, TOKO 1 — Domžale.

Samski mlajši oficir — intelektualec išče opremljeno ali neopremljeno komfortno sobo ali garsoniero. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Plačam vnaprej« ali pa osebno v Hotel »Celeia« soba štev 305.

Zamenjam veliko komfortno trosobno stanovanje s kabinetom v centru mesta za manjše tudi komfortno. Naslov v upravi lista.

V centru mesta zamenjam dvosobno stanovanje za enosobno tudi v centru. Naslov v upravi lista.

Nujno iščem sobo in kuhinjo ali prazno sobo. Nudim posojilo, oziroma plačam najemnino za 2 leti. Naslov v upravi lista.

Veliko toplo garažo in opremljeno sobo oddam. Naslov v upravi lista.

Dijaka vzamem na stanovanje. Naslov v upravi lista.

Upokojenki nudim opremljeno sobo za manjšo pomoč pri otroku. Grobelnik Milica, Jugoslovanska loterija — Celje.

Nudim stanovanje starejši upokojenki za manjšo pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

PRODAM

Kompletno televizijsko omaro, moped TNZ, kompletno ogrodje za zidan štedilnik, kuhinjsko opremo, radio »Savica« mizo in 2 stola za spalnico, umivalnik, električni štedilnik na 3 plošče, otoman-divan prodam. Zglasite se od 14.—18. ure pri Intihar Boženi Dečkova cesta 46, Celje.

Prodam generalno popravljen avto »TOPOLINO« tipa A-B. V račun vzamem tudi moped Udrih Franc, Šempeter 127.

Ugodno prodam kompletno rabljeno spalnico, dve omari, pisalno mizo in tri fotelje iz vrbovega lička. Ogled vsak dan. Partizanska cesta 24, Lisce.

Skoraj nov kombiniran italijanski otroški voziček (ima dežnik in zavore), najnovejši tip — prodam poceni, ugodno — tudi na ček. Naslov v upravi lista.

Sadno stiskalnico na vijak (80 l) prodam. Celje, Šaranovičeva 7.

Enodružinsko vseljivo hišo z lepim sadonosnikom, 90 arov zemlje in gospodarskim poslopjem prodam. Klanc 20, Dobrna.

Več čebeljih panjev s čebelami prodam. Vinder, Smarjeta 61, Skofja vas.

Štedilnik TOBI — desni — dobro ohranjen prodam. Stoklas, Zagrad 105.

Razno pohištvo prodam. Ogled od 9.—14. ure, pri Jauševec, Ljubljanska cesta 25.

Diferencial za BMW 250 proda: Kokovnik Franc, Vojnik 243.

Ugodno prodam 2 popolnoma novi svetli samski postelji z vložkoma izdelka »Savinja«. Celje, Kidričeva ulica 4/I. levo.

Dobro ohranjene radiatorje proda: Kučan, Celje, Pintarjeva 5.

Opremo za dnevno sobo prodamo zaradi selitve. Ogled od ponedeljka dalje vsak dan popoldne pri: Hilbert, Celje, Ljubljanska cesta 22/II.

PRODAM dobro ohranjeno furnirano spalnico. Vprašati pri Kolar Vili, Na Otoku 11, v popoldanskem času.

Novo komodo - orehova korenina prodam. Čokl, Celje, Zidanškova 19.

Takoj vseljivo nedograjeno hišo na 40 arih zemlje prodam. Naslov v upravi lista.

Trpežno žensko kolo in lepo stensko uro s četrtinskim bitjem prodam. Ogled ob nedeljah pri Cvetko, Celje, Muzejski trg 8.

Motorno kolo »Danovia« letnik 1960 (9.000 km) prodam za 90.000 din. Ogled v nedeljo dopoldne pri Stepišnik, Celje, Prešernova ulica 14.

Smrekove deske »colarice« prodam. Naslov v upravi lista.

Ugodno prodam del hiše z lepim vrtom. Celje, Mariborska c. 222.

ZAHVALA

Kolektivu TEP Celje se za nakazano denarno pomoč najiskreneje zahvaljuje — Društvo upokojencev Trnovlje.

TEKSTILNA TOVARNA
JUTEKS ZALEC

razpisuje

prosto delovno mesto železostrugarja. Plača po pravilniku o osebnih dohodkih.

Vodna skupnost Savinja, Celje
RAZPISUJE

1 STIPENDIJO NA VISJI KADROVSKI SOLI V KRANJU — ODDELEK ZA VARNOSTNE TEHNIKE

2 STIPENDIJI NA DELOVODSKI SOLI V LJUBLJANI — ODDELEK ZA NIZKE GRADNJE

Prosilci naj vložijo prošnje do 10. 9. 1964 pri Vodni skupnosti Savinja, Celje. Prošnji mora biti priložen življenjepis in zadnje šolsko spričevalo. Pod 1 imajo prednost kandidati, ki so končali srednj otehniško šolo, pod 2 končano osemletko in nekaj let prakse pri nizkih gradnjah.

KINO

KINO SEVNICA

Dne 5.—6. septembra 1964 — »ŽEJA« — španisko talijanski film

Dne —9. septembra 1964 — ZELENA MAGIJA — italijanski film

SLUŽBE

Frizersko vajenko sprejmemo. Česalnica »Štuklek« Celje, Cesta na grad 4.

Urarskega vajenca sprejmem takoj: Anton Lečnik, Celje, Zidanškova 7.

Samostojno gospodinjo tudi upokojenko potrebujem 8 ur dnevno. Plača dobra. Leopoldina Prelog, Zvezna 6.

Krojaški pomočnik-ca dobi stalno službo v Celju. Moškemu je samsko stanovanje začasno zagotovljeno. Naslov v upravi lista.

Štiričlanska družina sprejme gospodinjsko pomočnico. Mušič, Ulica 29. novembra 27.

RAZNO

Na Lopati sem našel ročno žensko uro. Lopata 32.

Žensko, ki bi od 7—15. ure pazila na 9 mesecev starega fantka iščem. Naslov v upravi lista.

KUPIM

Vseljivo hišo ali posestvo v Celju ali bližnji okolici kupim, takoj. Naslov v upravi lista.

Manjše posestvo v bližini Celja ali proti Teharju kupim. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Celje«.

Manjšo hišo s sadnim vrtom in njivo kupim. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Posestvo«.

Gradbeno parcelo z dovoljenjem ali gospodarsko poslopje za preureditev v stanovanje, z nekaj zemlje, elektriko, vodo, blizu avtobusne ali železniške postaje, v ravnini kupim. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Dober kupec«.

OBVESTILA

Mešani pevski zbor »FRANCE PRESEREN« iz Celja bo začel delo v novi sezoni v ponedeljek dne 7. septembra t. l. Pevske vaje bodo kot doslej v ponedeljkih in četrtkih v dvorani Okrajnega sveta kulturno prosvetnih organizacij v Celju, Gregorčičeva ul. 6, desni vhod.

Zbor vljudno vabi tudi nove pevke in pevce na sodelovanje. Vljudno vabljeni.

Odbor

OBVESTILO

Gasilsko društvo Ljubečna priredi meddruštveno tekmovanje in sprejem novega gasilskega avtomobila v nedeljo, 6. septembra 1964, ob 14. uri pri Gasilskem domu v Ljubečni. Po prireditvi poskrbijo za družabno veselje. Če bo deževalo, bodo prestavili prireditev za teden dni. Gasilci iz Ljubečne vas vabijo, da se udeležite slavnosti in poveselite z njimi!

TURIZEM

Počitniški dom Rinka

Opozarjamo na novo urejen počitniški dom Rinka v Solčavi. Dom je sodobno opremljen; številne slike in dekoracije slikarja J. Horvata-Jakija. Cena pensiona v posezoni 1.400 din, prenočišče od 500-800 din, v sobah topla in hladna voda, terasa, klubski prostori itd.

Gostišče Turist v Gornjem gradu

V Gornjem gradu opozarjamo na nove tujske sobe v gostišču. Turist, ki so najsodobneje opremljene. Topla in hladna voda. Cena prenočišča 500-800 dinarjev.

Zaključek turističnega tedna v Rogaški Slatini

Ob zaključku turističnega tedna v Rogaški Slatini bodo nasledule prireditve:

Petek, 4. spet. ob 20. uri: Večer jugoslovanskih plesov (Tine Rožanc).

Sobota, 5. sept. ob 20. uri: Modna revija.

Nedelja, 6. sept. ob 9. uri Povorka s prikazom gospodarstva;

ob 10.30 Pevski koncert pred Zdravil. domom.

ob 11.30 Promenadni koncert;

ob 16. uri Piknik ob zvokih ansambla Beneški fantje.

Republiško tekmovanje gozdarjev

V soboto 5. in nedeljo 6. sept. bo na Ljubnem republiško tekmovanje gozdrajev. Po tekmovanju bo v nedeljo popoldne družabna prireditev.

ITA

IZLETNIK

Vabimo vas na naše izlete:

1. ZURICH-LONDON-PARIZ-MONCHEN — 9-dnevno potovanje z vlakom;

2. RIM-NEAPELJ-CAPRI-BENETKE-TRST 8-dnevno potovanje z vlakom;

3. PARIZ-NICA-MONTE CARLO-MILANO — 9-dnevno potovanje z vlakom;

4. DUNAJ— tridnevno avtobusno potovanje na cvetlično razstavo dne 26. 9. 1964. Prijave do vključno 25. avgusta 1964.

5. TRST-BENETKE — stalni 1 ali 2-dnevni izleti z avtobusi;

6. PO GORENJSKI-PRIMORSKI — 2-dnevni izleti z avtobusi za kolektive;

7. PLITVICE — 2-dnevni izleti z avtobusi za kolektive;

9. PO ISTRI — dvodnevni izleti z avtobusi za kolektive;

10. PO DOLENJSKI — 2-dnevni izleti z avtobusi za kolektive.

8. KOROSKA — eno ali večdnevni izleti z avtobusi;

IZLETNIK VAM NUDI:

— organizacijo izletov in prevozov strokovnih ekskurzij z modernimi turističnimi avtobusi po domovini in v inozemstvo;

— posredujemo vam nabavo potnih listov in tujih vizumov v najkrajšem času;

— vršimo menjavo valut;

— vršimo rezervacijo v spalnih vagonih in na JAT avionih, rezervacijah za letni oddih;

— v prodaji imamo avtokarte Slovenije in Jugoslavije, turistične karte Slovenije ter avtobusne in železniške vozne rede.

Poslovne prostore imamo v Celju na Titovem trgu, številka 3 pri Avtobusni postaji.

Telefon 28-41, poštni predal 162.

Se priporočamo za cenjena naročila.

IZLETNIK CELJE

VAŽNO OBVESTILO!

Komunalna banka Celje objavlja tretje veliko

NAGRADNO ŽREBANJE

ZA VEZANE HRANILNE VLOGE, VLOŽENE V ČASU OD 1. JULIJA DO 30. SEPTEMBRA 1964

NAGRADE:
6 KOLES
1 RADIO SPREJEMNIK
2 TRANZISTORJA
1 ELEKTRICNI PEKAC
3 LIKALNIKI
1 INFRA PEC
1 JEDILNI PRIBOR

Vlagatelji, ki bodo vložili in vezali znesek 50.000 dinarjev vsaj za dobo 1 leta ali 100.000 dinarjev vsaj za 3 mesece, bodo upoštevani pri nagradnem žrebanju in lahko prejmejo eno izmed navedenih nagrad.

Vezane vloge sprejema **Komunalna banka Celje**, podružnica **Celjska mestna hranilnica** in ekspoziture v **Žalcu, Mozirju, Slov. Konjicah, Šmarju pri Jelšah, Šentjurju, Laškem, Sevnici, Krškem in Brežicah.**

Žrebanje bo v mesecu oktobru 1964.

Razen žrebanja imajo vlagatelji še to ugodnost, da se njihove vloge obrestujejo po višji obrestni meri od 5,5 do 7 %.

Vlagajte pri Komunalni banki Celje, kjer je vaš denar za vas koristno in varno naložen!

KOMUNALNA BANKA CELJE

Razpisna komisija pri Svetu delovne skupnosti Skupščine občine Celje

razpisuje delovno mesto

Sanitarnega inšpektorja

pri Skupščini občine Celje

Pogoj:

višja ali srednja ustrezna strokovna izobrazba s 5-letno prakso.

Osebni dohodek po pravilniku.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA KERAMICNE INDUSTRIJE LIBOJE

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. **Strojnika za upravljanje parne lokomobile**
2. **kurjača plinskega generatorja**
3. **kurjača parnega kotla**

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov; stanovanje pod točko 1. je zagotovljeno.

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT

Slavje Kladivarjevih atletinj

V nedeljo je bilo v Zagrebu finale ekipnega državnega prvenstva v atletiki za članice. Po precej izenačenih borbah med domačo Mladostjo in celjskim Kladivarjem je končno uspelo celjskim tekmovalkam, da so si že sedmič priborile naslov ekipnega državnega prvaka. Kladivar je zbral 182 točk, drugoplaširana Mladost pa 171. Tretji je bil drugi slovenski zastopnik Maribor.

Na tem tekmovanju so se predvsem izkazale šprinterke, ki so dosegle nekaj odličnih rezultatov. Treba pa je omeniti, da jim je pri tem pomagal veter in zato rekordi ne bodo priznani. V teku na 100 metrov je zmagala Marjana Lubej z rezultatom 11,7, kar je izenačen državni rekord. Še boljša je bila Stamejčičeva, ki je v teku na 80 m z ovirami dosegla čas 10,7 kar je za desetinko sekunde boljše od njenega dosedanjega rekorda. Poleg tega je Stamejčičeva zmagala še v skoku v daljino z rezultatom 565 cm in sodelovala v zmagoviti štafeti 4 × 100 metrov. Lubejeva je bila poleg zmage na 100 metrov še druga v teku na 200 metrov in prav tako sodelovala v zmagoviti štafeti. Izkazala se tudi Urbančičeva z zmago v metu krogle z metom 11.79 in z drugim mestom v metu kopja, katerega je vrgla 46 metrov in 59 cm daleč.

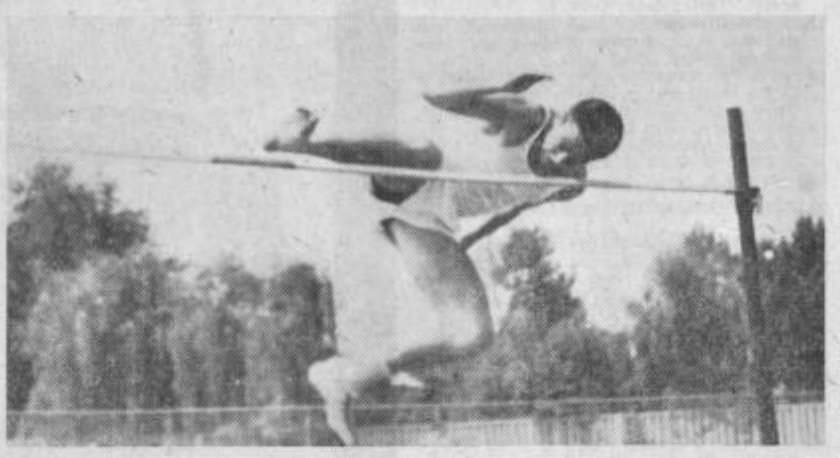

Uspel Medveškov skok v višino (foto: Janez Pirš)

ALUMINIJ : CELJE 4 : 3

V prvem kolu slovenske nogometne lige je moštvo celjskih železničarjev nastopilo v Kidričevem in izgubilo dvoboj s tamošnjim Aluminijem z rezultatom 4:3.

Tekma ni bila lepa, niti na kdove kakšni ravni. Moštvi sta bili več ali manj izenačeni.

V drugem kolu, prihodnjo nedeljo, bodo Celjani nastopili v Trboviljah proti Rudarju.

ZMAGA CELJANOV V GRADCU

Prejšnjo sredo je bil v Gradcu dvoboj atletskih reprezentanc Gradca in Celja. Zaradi mehkega, na novo urejenega stadiona in slabih naprav, niso bili doseženi boljši rezultati. Celjani so zmagali v moški in ženski konkurenci in sicer pri moških 72:67, pri ženskah pa 67:38.

Med Celjani so se najbolj uveljavili Vravnik, ki je zmagal pri skoku ob palici (390 cm), in bil drugi v metu diska, zatem Špilar s prvim mestom v metu kopja (70.02 m), Červan z zmago v teku na 3.000 m (8:29.2), Žuntar z najboljšim časom v teku na 1.500 m (4:00.7), Vivod z zmago pri skoku v višino (190 cm) ter Zaletelj, ki je najdalje skočil v daljino (705) in zmagal v teku na 100 metrov z 10.8.

Pri ženskah so bile najboljše: Lubejeva, ki je zmagala pri skoku v daljino (531 cm) in v teku na 100 m (12.3), Stamejčičeva s prvima mestoma v teku na 80 m čez ovire (11.2) in v teku na 60 m (7,7), Urbančičeva s prvim mestom v metu kopja (48.13) in nazadnje še Podmiljščakova, ki je bila najhitrejša v teku na 600 metrov s časom 1:39.2.

Prvenstvo Slovenije v atletiki
ZA STAREJŠE MLADINCE IN MLADINKE

V soboto je bilo v Mariboru republiško prvenstvo v atletiki za starejše mladince in mlajše mladinke. Na tem prvenstvu so nastopili tudi mladi člani celjskega Kladivarja.

Pri starejših mladincih so od Kladivarjevih atletov zmagali le štirje: Kunej je bil najboljši v skoku ob palici, kjer je dosegel rezultat 350 cm (Pilih ni nastopil), Darko Medvešek je bil najboljši v skoku v višino s 190 cm, Šketa je skočil v daljino 631, Gajšek pa je bil najboljši v metu diska. Ostali Kladivarjevi mladinci se niso preveč dobro uveljavili.

Še slabše je bilo pri tekmovanju za republiški naslov za mlajše mladinke, kjer Kladivarjevim mladinkam ni uspelo doseči niti enega najvišjega republiškega naslova.

INGRAD TRETJI

Na devetih tradicionalnih športnih igrah gradbincev Slovenije so se športniki celjskega Ingrada uveljavili na častno tretje mesto za ljubljanskim Gradisom in Pionirjem iz Novega mesta.

Kladivar je navdušil

Kladivar je v nedeljo navdušil, ne toliko zaradi rezultata in zmage, kolikor bolj zaradi igre, ki jo je prikazal in ki je nazadnje prinesla tudi prvi dve točki v celoti. Razen v drugem delu drugega polčasa je Kladivar igral na moč požrtvovalno. Človek je imel občutek, da so se vsi zavedali odgovornosti tega srečanja. Zato tudi vseskozi živahna in borbena igra.

Začetek ni obetal kaj posebnega, pa čeprav je Kladivar naravnost oblegal nasprotnikova vrata. Žoga se ni hotela ujeti v mrežo. Zato pa smo bolj zaskrbljujoče gledali na domača vrata, kjer je imel Bauman dva težka spodrsljaja. No, na srečo, se je pozneje občutno popravil. Ne glede na to, je bila obramba tokrat slabši del enajstorice, pa četudi je napadalna vrsta zamudila nekaj več kot zrelih priložnosti za gol. Sicer pa, kaj bi bilo, če bi igralci realizirali vse uspešno začete akcije. Tako se dogodki na nogometnem igrišču nikoli in nikjer ne razvijajo.

V tekmi proti Rudarju iz Kaknja je Kladivar dosegel rezultat 4 : 1 in s tem prvo zmago v tekmovanju druge zvezne lige. Tako so celjski ligaši zbrali v štirih nastopih štiri točke in zavzemajo trenutno sedmo mesto na lestvici z izenačeno razliko v golih 8 : 8.

V nedeljo, 6. tega meseca bo Kladivar že tretjič zapored nastopil na domačem igrišču. Tokrat bo sprejel v goste moštvo iz Maribora, ki se doslej še ni kdovekaj znašlo v prvenstvenem metežu. Ta ugotovitev ter trenutno boljši plasman Kladivarja dajeta upanje, da bo nedeljska tekma izredno zanimiva in da domačinom ne kaže odrekati možnosti za osvojitev kakšne točke.

—mb

PO ČEM SO NOGE
NEKAJ JE GNILEGA NA POLJU NOGOMETNEM

Hvalevredna, čeprav žal niti ne kdove kako koristna je pobuda okrajnega komiteja ZMS, ki je v zadnji številki našega lista pozval javnost k tako rekoč nogometni polemiki; hvalevredna zato, ker kaže določen optimizem, ne kdove kako koristna pa zato, ker si od nje ne moremo obetati praktično nikakršnih pozitivnih rezultatov.

Ni namreč verjetno, da bi mogli s kakšno še tako konstruktivno javno razpravo spremeniti — prvič, mentaliteto sodobnih ljudi in drugič, vse tisto, kar je ne v celjskem, marveč v splošno jugoslovanskem merilu v popolnem nasprotju z vsakršno socialistično športno etiko oblikovalo in izoblikovalo našo nogometno politiko. In če tega ne moremo doseči, lahko v najboljšem primeru mlatimo prazno slamo. (Če se motim — motiti se, je človeško.) Kajti žogobrc je naš (sicer ne slovenski) nacionalni šport, nogometaši so idoli, njihove noge pa na borzi kotirajo neprimerno višje od kakršnekoli glave. (Kotero podjetje je recimo v Jugoslaviji kupilo kakšnega znanstvenega delavca in mu razen stanovanja dalo na roko še milijone, kot je to povsem vsakdanje v naših nogometnih klubih?! — ne da bi bilo seveda sploh mogoče vzporejati vrednost prve ali druge kupčije.)

Sicer pa — v tem ni nič novega, nič neznanega. Profesionalizem v našem nogometu je jasen in glasen in je toliko pogumnejši, kolikor močnejši je kak nogometni klub. Navsezadnje: naj bo, če se vzdržuje sam in ga žogobrca željna publika finančno goji in neguje! Toda drugačna postane zadeva, če hočemo profesionalizem zganjati na račun družbenih dajatev.

S tem smo zdaj pri novem drugoligašu — Kladivarju. Ne da bi hoteli zmanjševati športni uspeh, ki ga je celjsko moštvo doseglo z uvrstitvijo v drugo zvezno ligo, pri tem vendarle ni mogoče mimo nekaterih dejstev, ki upravičeno »žulijo« našo javnost. Predvsem je izven vsakega dvoma, da smo dobili v Celju doslej najdražjo športno ekipo, za katero pravzaprav niti ne vemo, koliko nas bo v resnici stala. (Kaže, kakor da je to skrivnost, ki jo funkcionarji društva strbao skrivajo.) Če lahko verjamemo tistemu, kar je prinesel TT z dne 4. avgusta v prispevku Prestopili so, da bi igrali ..., razmere v Celju sicer niso videti kdove kako profesionalne, toda dvomimo ... Dvom je toliko bolj upravičen, ker ima druga liga profesionalni status denarne mahinacije pa, kolikor je znano, so se uveljavljale celo še v conskem tekmovanju. Naposled tako ali drugače: moštvo je treba okrepiti, okrepitve so drage, kajti nogometašem je treba dati nekaj v naturalijah (beri: stanovanja) in nekaj v bankovcih, da lahko vsak teden vzdržijo 90 minut tekanja za žogo in razveselijo ali razočarajo povprečno manj kot 4 tisoč oboževalcev. Od tod sledi docela logično vprašanje: ali ni investicija, kolikorkoli že znaša, za takšno nemnožičnost malce visoka? Paradoks je namreč toliko bolj očiten, če upoštevamo ugotovitev prof. Metoda Klemenca v 31. štev. našega lista z dne 31. julija: »Če pa pri vsem tem tehtno pomislimo na šolsko telesno vzgojo in njeno financiranje, ugotovimo žalostno podobo. **Tako bodo na gimnaziji v prihodnjem šolskem letu potrošili 100 tiso.**« din za rekvizite, če delimo to vsoto s številom dijakov, dobimo na učenca 96,6 din. Podoben račun za nogometno ekipo, ki ima na primer 16 igralcev, pokaže, da odpade na enega nogometaša 2,750.000 dinarjev«! Pa ostali športi? Koliko dotacij je na primer dobilo v svoji slavni karieri eno najboljših društev v državi — AD Kladivar? Tu tiči osrednji problem in o njem bi kazalo razmišljati.

Drago Hribar

PAPIRNIČAR
NOVI ČLAN VZHODNE CONSKE NOGOMETNE LIGE

Nogometaši radeškega Papirničarja so tudi v povratni tekmi v Žalcu dokazali, da so boljši in da so si zasluženo priborili četrto prosto mesto v vzhodni skupini conske nogometne lige.

V tem ko so v prvi tekmi v Radečah premagali žalsko ekipo s 7:2, so v povratnem srečanju dosegli zmago z rezultatom 5:4. Na nedeljski tekmi v Žalcu so za Radeče dosegli gole: Odlazek 3 ter Hirbše 2, za Žalec pa Šuster enega ter Šarlah 3.

Prvenstveni boj v tej ligi se bo začel v nedeljo, 6. septembra. Ekipe iz celjskega okraja bodo igrale takole: Fužinar-Slovenske Konjice, Velenje-Kovinar in Olimp-Radeče.

KOŠARKA

Rezultati prvega kola jesenskega dela tekmovanja v okrajni ligi: Prebold-Slov. Konjice B 59:18 in Velenje-Elektra B 70:72.

—

V štajerski conski košarkaški ligi pa so celjska moštva igrala takole: MTT-Partizan Celje 93:55, Slov. Konjice-Zelena jama 55:56 in Žalec-Maribor 38:67.

V SOBOTO
MEDNARODNI ATLETSKI MITING

Jutri, v soboto, 5. t. m. se bo ob pol petih popoldne začel na stadionu Borisa Kidriča mednarodni atletski miting, na katerem bodo poleg najboljših slovenskih in hrvaških atletov nastopili tudi olimpijci iz Izraela ter šest avstrijskih državnih reprezentantov.

SEM TER TJA PO CELJU

ŽIVLJENJE V ŠTEVILKAH

CELJANI PIŠEJO

Številke poštnega prometa so zanimive. Pred osmimi leti so celjske pošte sprejele 11,113.000 pisem, odpravile pa skoraj polovico manj 6,061.000. Celjani torej vedno rajši pišejo, saj so predlani odposlali že 10,006.000 pisem, sprejeli pa le 9,499.000. Posebno pa je leto 1960., ko so prebivalci celjskega okraja odposlali 9,690.000 pisem, sprejeli pa 15,806.000.

Porašča tudi promet z zavoji. Pred osmimi leti so Celjani sprejeli 85.000 paketov, odposlali pa 56.000; predlani so jih dobili 101.000, odposlali pa že 78.000. Vsekakor želijo vse hitreje medsebojno obveščanje. 1956. leta so izmenjali 115.000 brzojavk, predlanskim pa že 200.000. Prav tako so telefonski aparati pred osmimi leti poklicali 1,317.000-krat, predlani pa že 1,969.000-krat. Čas je zlato, bi lahko rekli, in danes je to hitrost, kar kažejo tudi te poštne številke. Poštni uslužbenci, ste vselej pripravljeni!? Vse več bo prometa.

I. B.

PRIPRAVE NA PRAZNOVANJE 70. OBLETNICE

Kolektiv tovarne emajlirane posode se z vso vnemo pripravlja na proslavo 70-letnice obstoja tovarne. V teh dneh urejajo okolje tovarne, ki mora biti gotovo do 26. septembra, ko bo glavna proslava. V počastitev obletnice podjetja bo v septembru več prireditev, med drugim razstava izdelkov in razvoja tovarne in razna športna tekmovanja. Glavna proslava bo 26. septembra, pričela pa se bo s slavnostno sejo centralnega delavskega sveta, po seji pa bo veliko zborovanje.

Vzgojno varstvena ustanova v Štorah bo pričela z rednim delom letos septembra. Odprta bo od pol šestih zjutraj pa do 14.30, kar je še kar ugoden čas, da lahko starši, preden oddidejo v službo, »oddajo« otroke in jih po službi spet »dvignejo«. Da imajo pravico bivanja v ustanovi, morajo biti otroci stari najmanj dve leti in največ 14 let. Za letošnje šolsko leto je v ustanovi še nekaj prostih mest.

LEP USPEH VELENJSKIH KOTALKARJEV

V soboto in nedeljo je bilo v Velenju republiško prvenstvo v kotalkanju. Domačini so se izkazali ne samo kot odlični organizatorji, marveč tudi kot dobri tekmovalci, saj so njihovi predstavniki osvojili tri naslove republiških prvakov, in sicer Slavko Korenič v skupini juniorjev, Fišer in Blatnik v skupini juniorskih dvojic ter Blatnik pri seniorjih.

Velenjskim kotalkarjem iskreno čestitamo k doseženim uspehom.

RAZGOVOR O KONJIŠKEM NOGOMETU

Nogometno društvo Partizana iz Slovenskih Konjic nastopa letos v II. slovenski nogometni ligi. Vsekakor je to dosedaj največji uspeh tega športnega kolektiva. Pred startom je precej komentarjev med ljubitelji nogometa v Konjicah o pripravah in stanju pred začetkom prvenstva. Zato nam o vsem tem odgovarja trener tov. ZULE STANE.

Koliko časa že treniraš moštvo Partizana?

Mesto trenerja sem prevzel aprila 1963.

Koliko igralcev imaš pri sestavljanju prvega moštva na razpolago?

Trenutno je 20 igralcev prvega moštva, nadalje obiskuje treninge še 28 mladincev in pionirjev.

Kako potekajo treningi?

Treniramo dvakrat na teden. En trening posvetimo kondiciji in tehniki, drugega pa za vigravanje ekipe. Razen tega igramo vsak teden še eno prijateljsko tekmo.

Na kakšno uvrstitev računaš?

Na koncu prvenstva bomo na sredini lestvice.

Težave, ki nastopijo pri tvojem delu?

Večina igralcev dela na svojih delovnih mestih v treh izmenah, zaradi tega ne morejo redno obiskovati treningov. Težave delajo tudi nekateri posamezniki z neresnostjo.

Tvoja želja?

Predvsem želim, da bi se razvijal šport v Konjicah tako, kot do sedaj in da bi obe sekciji Partizana, to je košarkarska in nogometna, ostali v II. slovenski ligi.

Tov. Zuletu želimo da bi se njegove želje in napovedi uresničile, za kar so dani vsi pogoji.

G. J.

RADIO CELJE

V tednu od 7. do vključno 13. septembra bo v sporedu celjskega radia na srednjem valu 202 metra kronika vsak delavnik ob 17.00, obvestila ob 17.10, plošče po željah ob 17.35, zabavna glasba in reklame pa ob 17.45. Razen tega se bodo zvrstile še naslednje oddaje:

Ponedeljek, 7. septembra: 17.15 — Louis Armstrong igra in poje, 17.25 — športni pregled;

Torek, 8. septembra: 17.15 — ob zvokih citer, 17.25 — mladinska oddaja;

Sreda, 9. septembra: 17.15 — lahka orkestralna glasba;

Četrtek, 10. septembra: 17.15 — slovenske popevke, 17.25 — radijska univerza;

Petek, 11. septembra: 17.15 — slovenski oktet, 17.25 — turistična oddaja;

Sobotoa, 12. septembra: 17.15 — za prijeten konec tedna;

Nedelja, 13. septembra: 12.00 — pogovor s poslušalci, 12.10 — obvestila, 12.15 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.25 — popevke in ritmi, 12.45 — Stane Terčak — Zaseda v Rastkah.

ODBOJKA

Tekma med Braslovčami in Šempetrom se je končala 3:0 za Šempeter (15:12), 15:8, 15:12); ker vodeči Ljutomer ni prišel na tekmo v Celje, je Šempeter že na prvem mestu lestvice II. vzhodne republiške odbojkarske lige. Naslednjo tekmo igra Šempeter v Ravnah s Fužinarjem.

ELEKTRA : LJUBLJANA

V petnajstem kolu republiške lige v košarki so igralci šoštanjske Elektre dosegli doma pomembno, a težko zmago v srečanju z ekipo Ljubljane 63:62. Tekma je imela razburljiv potek, saj se je dogajalo tako, da so vodili gostje in se domačini borili za izenačenje. Ob zaključku so imeli Šoštanjčani malo več športne sreče.

Po tem kolu so se člani Elektre povzpeli na šesto mesto lestvice s šestnajstimi točkami.

SLATINSKI MEDVEDKI IN ČEBELICE
REPUBLIŠKI PRVAKI

Skoraj ves teden je trajal republiški mnogoboj najmlajših tabornikov, medvedkov in čebelic, v Muti ob Dravi. Med medvedki je zmagala ekipa iz Rogaške Slatine, med čebelicami pa vrsta iz Škofje Loke, medtem ko so bile najmlajše tekmovalke iz Rogaške Slatine tretje. V skupni razvrstitvi okrajev je prvo mesto pripadlo celjskemu pred koprskim, ljubljanskim in mariborskim.

Podrobni rezultati: MEDVEDKI: **Šotori** — Rog. Slatina 18.65, Divača 17.69 itd. Druga ekipa Rogaške Slatine je bila osma s 14.45. **Ovire** Rog. Slatina 15.75. Druga ekipa iz našega zdraviliškega kraja je bila šesta. **Orientacija** — 3. Rog. Slatina I 22.98 ... 10. Rog. Slatina II 12.60. **Kurjenje ognjev** — Rog. Slatina 17.70 ... 5. Rog. Slatina II 15.89. **Skupno:** 1. Rog. Satina I 75.08, 2. Divača 71.88 ... 9. Rog. Satina II 57.30 itd.

ČEBELICE: **Šotori** — II Bistrica 18.89, Rog. Slatna 18.65 ... 7. Rog. Slatina II 15.61. **Premagovanje ovir** — Škofja Loka 15.60 ... 3. Rog. Satina 15.08 ... 5. Rog. Slatina II 14.21. **Orientacija** — Divača 28.35 ... 3. Rog. Slatina 22.58, 4. Rog. Slatina II 20.50. **Ognji** — Škofja Loka 17.50, Rog. Slatina II 17.01 ... 6. Rog. Slatina I 15.65. **Skupno** — Škofja Loka 76.87 ... 3. Rog. Slatina I 71.96 ... 5. Rog. Slatina II 67.33.

SKUPNO OKRAJI: 1. Celje 147.04, 2. Koper 146.37, 3. Ljubljana 140.63, 4. Maribor 110.27.

V igri med dvema ognjema je bila prva Rogaška Slatina brez poraza pred drugo ekipo koprskega okraja.

ROMAN — SLIKANICA — HUMORESKA — ROMAN — SLIKANICA — HUMORESKA — ROMAN — SLIKANICA — HUMORESKA —

Jurij Brežan:

MOŠKA LETA

UVOD

Feliks Hanuš je preživel fašistično vojno. Ko se je vrnil domov v Lužiško srbsko vas je postal pomemben pri obnovi demokracije.

Feliks Hanuš je šel po zadnji pšenični stog na polje in ko se je zmračilo, je sedel na obronku prastare ceste. Desno in levo pred njim in za njim se je gubila dežela v noč, cesta je spala, ob njej pa so topoli moleli razklano vejevje v ozvezdje. Videl je cesto in deželo, tema je izrisala sedanjost, preteklost pa je vstajala — kot dediščina — čestokrat težja kot nagrobni kamni, tu in tam lahkotna kot dobra stara pesem.

Na tej cesti koraka skozi deželo zgodovina. Pastirji, čede, pastirske pesmi, rimski kramarji z orožjem in šaro, Gerova armada — velik črv železa, strupa in krstne vode in Gero, ki je nasadil vislice vzdolž neskončne ceste; in tisoč let so rasle vislice in rodile obilo sadov, dokler se ni v strupu in železu pridružil še kljukasti križ, ki se je usodno povzpel na cesto.

Vse je že mimo; toda cesta je vse to nosila, dežela je vse to prenašala, Feliks Hanuš je to nosil v sebi.

Nekako tako je nosil, kot nosimo svoja leta, dokler smo še sposobni velikih dejanj; njegove misli pa so uhajale naprej, bile so sanje in hotenja: topoli ob cesti, polni vozovi žita na cesti, prostor za vasi in mesta, prostor za pesem, za ljubezen, za Goetheja, in Mozarta.

Vse to pa je bilo še daleč, toda dežela je že nosila sanje s seboj. Tako cesta, kot Feliks Hanuš.

To, da je čakal Uški, prav to je bilo.

Slišal jo je, preden jo je videl, kolesa so škrtala po pesku.

— Čutila sem, da me čakaš, — je dejala.

— Si to želiš? — je vprašal in ji pomagal po vzpetini.

Sedla je poleg njega, on pa ji je položil roko na ramena.

— Da! — je dejala. Ta da je bil jasen in odločen in bil je le polovica stavka.

— Zadnjo vožnjo sem opravil, — je dejal.

Vedela je: danes, jutri ali pojutrišnjem. Tako ali tako... Pobožal jo je po ozkem, ožganem tilniku.

— Vi snujete gledališče? — Vprašanje je glasno zvenelo v tišino.

Smehljaje je odvrnil: — Da!

Skrčila je prste v pest. — Jaz, — je začela in potem izustila: — Me boste nastavili? — Občutil je, kako se je vsa napela.

— Bom! — je dejal.

— Hočem! —

Se za hip je bila vsa napeta, potem pa se je v njej nekaj zgrudilo in spustila se je na njegovo ramo tako močno, da ga je potegnila k zemlji. — Oh, če bi bila tvoja! —

— Beži no! —

Sklenila je roke okrog njegovega vratu in ga pritegnila k sebi. Njegova glava je zakrila zvezde.

Svet se je nekje utrnil in se ni več vrtel okrog njiju, zvezde so našle svoje mesto, topoli so rastli vse višje in večernica je padla z neba.

— Kje je? — je vprašala Uši. Mislila je na zvezdo...

— Vem, je zamrmral in poljubil temno zvezdo na belem svodu. Se za hip se mu je vsa prepustila, potem pa ga je lahno odrinila in opazovala njegov obraz, kot da ga ne bi bila še nikoli videla, ter dejala: — prvič — imaš zakrivljen nos, drugič pa — Beati bom povedala, da se bova poročila.

— Čemu? Ti si vendar pametno dekle? — Zase pa je menil, da ni.

— Nič ne de, — je odvrnila. — Važno je, da Beati razume. —

Zazdelo se mu je, da sedaj tudi sama doume.

— Si mar ljubosumna? —

— Jaz? — se je zasmejala. — Naj pride na mojo poroko! —

Povzpela sta se na cesto. — Šest let sem bila dekla pri njej...«

Počasi sta vozila v noč, po stari cesti, polni jam. Noč se je nagibala proti jutru in ni več kazalo, da bi hitela.

Pogovarjala sta se o poroki tako kot hlapec in dekla govorita o tem. Ni bilo govora o poročnih darovih, niti ne o dediščini, ki bi jih bilo treba izplačati. Tu je bila poroka kot potreba, lepa ali nelepa, nekako pač moraš mimo te procedure, da ti ljudje dovolijo hoditi dalje po tej dolgi stari cesti.

Pred njima ni bilo megle in ne gradov v oblakih. Bila je ljubezen, ki ji je smrt lahko grozila.

Smrt pa je bila neskončno daleč, daleč kot za zvezdami konci neštetih svetov; tu je bilo življenje: stegnil je roko in poiskal njeno. Zadnje pol ure pred sončnim vzhodom sta posedela na stezi, ki je vodila na Bačonovo kmetijo. Svoje sanje sta razgrnila čez deželo in potok ju je nosil dalje še do morja in morska sol ju je prepojila.

Poroka Uši Loga in Feliksa Hanuša je bila dogodek za vas. Udeležili so se je vsi, celo stari oče Brosek in dijaki učitelja Nekela.

Oče Brosek je bil že sit življenja — ni več maral pipe tobaka in še manj se je navduševal nad močnikom —, kajti ravno, ko je hotel umreti, ga je poroka zadržala pri življenju.

— Greva plesat, — je kašljujoče dejal svoji Mariji. — Že dolgo sem čakal na to.

— Zase je naročil pivo in smrt odložil na kak drugi dan.

Razred učitelja Nekela je prvega dne poroko napravil čudovito romanje; vozili so se z avtobusom in železnico, bili so v Ojminu in se vrnili drugega dne, ko je stari oče Brosek že vdrugič sklenil umreti.

POMOTA

Ura je bila že precej pozno, najbrže ni dosti manjkalo polnoči. Po neosvetljeni predmestni cesti, ki je večkrat vodila skozi gozd, se je počasi, kakor da bi bil do mrtvega utrujen, peljal Franck, inženir v veliki mestni strojni tovarni. Pritiskal je na pedala svojega kolesa in preklinjal pokvarjeni avtomobil. Precej dolgo se je zamudil ta večer, čeprav ni bila njegova navada, da je ponočeval. Toda družba in polni kozarci ga niso pustili prej domov, čeprav se je odpravljal že zgodaj zvečer. Ko je dospel do gozdička, ki se širi na obeh straneh ceste, je bila megla tako gosta, da je še komaj razločil cesto pred sabo in postalo mu je žal, da se je tako dolgo zamudil. Doma bo imel zopet pridigo in mu bodo očitali, da je pijanec. Nenadoma je v gozdu ob cesti nekaj zašumelo. Franck ni imel časa, da bi razmišljal kaj je. Začutil je močan udarec po glavi in kot mrtev se je zvalil s kolesa v veliko travo ob cesti. Okoli njega se je nabralo pet senc, ki so se začele nagibati nadenj. Nekdo je prižgal vžigalico in plamen je osvetlil Franckov obraz. Sence so se vzravnale.

— Saj to ni pravi!

— Kako to? Javili so nam, da bi moral sedaj priti Rosby! To je napačni človek. Kaj bomo z njim? Govornik je utihnil, kajti Franck je počasi prihajal k zavesti. Pomel si je oči in zvedavo, brez strahu zrl v neznance. Zdaj je nekdo prižgal vžigalnik, ki je osvetljeval večji prostor in Franck je spoznal nekatere izmed napadalcev.

— John! Danny? Lepo od vas! Takole meni nič tebi nič me napadete!

— »Kaj bomo z njim?« je počasi ponovil eden izmed njih. Če ga pustimo, nas bo prijavil policiji. Ne smemo pozabiti, da nas je spoznal. Treba bo nekaj narediti z njim.

(Dalje prihodnjič)

ILIJA POPOVSKI

Nevsakdanji kulturni dogodek

Ne vem, ali ste seznanjeni v celoti s primerom okrog »Hej, kadar v mojem srcu tuga zableja...«

V časopisih ste gotovo brali, da je interpretator zabavnih in drugih melodij, popularni Artemidij Arlauković — »Sivi« posnel ploščo z zgoraj imenovano »Hej, kadar v mojem srcu tuga zableja...« Plošča je hitro postala best seller, prodali so okrog sto tisoč primerkov, Artemidiju — pevcu, komponistu in koreografu pa je prinesla masten honorar.

Toda te dni je tako rekoč počilo. Določen Živadin Hadžiaortović iz Velikega Gluvojevca je tožil Arlauковića za plagiat in zahteval, da honorar za »Hej, kadar v mojem srcu tuga zableja...« nakažejo na njegov žiro račun štev. 1. Živadin v svoji tožbi trdi, da je že pred petintridesetimi leti skomponiral narodno pesem »Hej, kadar v mojem srcu tuga zameketa...«, ki so jo v Velikem Gluvojevcu in bližnji okolici hitro osvojili. Kasneje, ko so koze prepovedali in je bilo s tem prepovedano tudi meketanje, je dobila pesem dokončno verzijo — »Hej, kadar v mojem srcu tuga zableja«.

»Očitno je,« pravi tožba, »da je obtoženi Arlauković v celoti ukradel mojo »Hej, kadar v mojem srcu tuga zameketa...«, le da ji je odvzel narodni značaj in jo prekvalificiral v zabavno popevko. O vsem tem lahko priča pokojni Isajlo kakor tudi neki Mitrašin, ki je trenutno kot emigrant v Avstraliji.«

Toda Arlauković pobija vse Živadinove obtožbe in trdi, da je »Hej, kadar v scu mojem tuga zableja...« njegova originalna stvaritev.

»Skomponiral sem jo pred tremi meseci, ko sem v vrsti čakal na jagnjetino.« je izjavil predstavnikom tiska, ter dodal: »V ostalem niti pesem »Hej, kadar v mojem srcu tuga zameketa...« ni Živadinova kompozicija, kakor trdi. Nasprotno, moj pokojni ded je zelo rad žvižgal to narodno melodijo, to pa je bilo pred petdesetimi in več leti. Samo ponavljam: med narodno »Hej kadar v mojem srcu tuga zameketa...« in mojo »Hej, kadar v mojem srcu tuga zableja...« ni nobene organske zveze.

Ta vsekakor zanimiv primer je včeraj dobil povsem nepričakovani obrat. Določeni Miomio Oputović iz Gornje Drekalice je poslal sodišču pismo, v katerem pravi, da je pesem »Hej, kadar v mojem srcu tuga meketa...« skomponiral njegov pokojni prastric Vaskrsij, katerega edini zakoniti naslednik je on. Se celo več, Miomio trdi, da hrani originalne note, pisane sicer v turškem jeziku, kakor tudi uradno potrdilo, da je pesem »Hej, kadar v mojem srcu tuga zameketa...« predstavlja kneževino Srbijo na festivalu evropskih piščalskih kompozicij v Baden Badnu 1876. leta, tretji dan Velike noči, kjer je odnesla 17. nagrado.

Vsa naša glasbena in druga javnost z velikim zanimanjem spremlja ta nevsakdanji kulturni dogodek. Zlobni jeziki pa menijo, da je vse to samo spretna režija: ker so jagnjetino že podražili, bo to tako imenovano sojenje omogočilo, da se bo podražilo tudi blejanje.

KAKSNA JE RAZLIKA MED KAMELO IN KAMELO

Azijska kamela ima dve grbi, kamela iz Afrike pa ima samo eno, je bolj odporna proti pomanjkanju hrane in vode, a je bolj občutljiva za spremembe v temperaturi kot njena azijska sorodnica.

Skozi jekleno točo

PISE: BRANKO HOFMAN
RISE: PETER KRIVEC

VRNITEV IZ TEME

NA PLAVEM LISTU, POLNEM RAZNIH OBRAZCEV JE BILO PRED NEDAVNIM ZAPISANO: »PRI OPAZEVANJU SEDMEGA NADSTROPJA NA STOLPNICI B, JE NENADEN SUNEK VETRA OPAZNO STENO, KI JO JE NAMESČAL ŽERJAV, TAKO OBRNIL, DA JE PRI TEM ZADELA TESARJA — BRIGADIRJA ARLIČA TER GA ZBILA PREKO LOVILNEGA ODRA . . .«

Usodna stolpnica in sedmo nadstopje iz katerega je padel Danilo Arlič. (Posnetek levo). Ob pomoči prizadevnega zdravniškega kolegija pod vodstvom dr. Šušteršiča so ponesrečenca iztrgali iz teme. foto: J. Sever)

Tri dni pred tem je Danilo Arlič skupaj z ženo vplačal šest tisoč dinarjev kot članarino stanovanjski zadrugi Dom, da bi hitreje dobil lokacijo za gradnjo hiše. Pred dvema letoma sta se poročila. Mlada, polna volje sta si začela graditi dom. Ker nista dobila stanovanja, sta si zasilno uredila sobo pri starših na Golovcu. Pohištvo sta spravila na podstrešje. Od plače sta odvajala sredstva za nakup zemljišča in gradbenih načrtov.

»Še malo, pa bo dovolj,« je bodril Danilo mlado ženo, ko je začela obupavati. »Samo, da dobiva lokacijo in začneva graditi, pa nama bo laže. Takrat bova dobila tudi kredit.«

Vsako jutro sta si voščila srečno, ko sta se poslavljala. Ona je šla delat v kliniko nogavic, on pa na Otok. Ob kosilu sta se zopet srečala. Po končani tesarski šoli se je zaposlil pri Gradisu. Srečen je zrl v stavbe, ki so rasle izpod rok zidarjev. Prvo nadstropje, drugo, tretje... in nato na vrhu majhna smrečica, ki je okrašena z raznobarvnimi trakovi plapola v vetru...

Tega dne ni šel na kosilo. Skupaj z ostalimi delavci je použil toplo malico in se nato okrog pol treh popoldne povzpel v sedmo nadstropje, da bi pregledal, če so opaži pravilno postavljeni. Povzpel se je na ploščad. Žerjavovodja je spuščal veliko betonsko ploščo. Počasi jo je obračal, da bi jo pravilno namestil. Izredno močan, nenaden sunek vetra jo je zanihal. Tesar Ivan Škrjanec je zavpil, da bi opozoril Arliča na nevarnost. Arlič se je ozrl, plošča ga je zadela v glavo... Sunek je bil tako močan, da ga je vrglo čez lovilni oder v praznino...

»Vsi smo onemeli,« pripoveduje Ivan Škerjanec. »Gledal sem prazen prostor na katerem je trenutek pred tem še stal Arlič. Nato sem zaslišal krik na pomoč. Na drugi strani sem zagledal neko žensko, ki je, držeč se za glavo, vpila... Mladega brigadirja smo imeli zelo radi. Vedno dobre volje, uvideven in pošten... Solze so mi privrele v oči...«

»Ničesar se ne spominjam,« nam je ob obisku v bolnišnici, kjer se zdravi, povedal poškodovani Arlič. »Pozneje so mi povedali, da sem v zraku naredil več salt — in prijetel na noge. Imel sem neverjetno srečo. Od udarca sem si poškodoval obe nogi, zapestje in rebra. Na tesarjenje nekaj časa ne bo misliti,« je z nasmehom pristavil. »Vendar imam zaupanje v doktorja Šušteršiča, ki me je iztrgal iz teme. Dolgo sem bil v nezavesti. Ko sem se prebudil, sem spoznal, da sem izgubil spomin. Si lahko predstavljate, kakšne občutke ima človek, ko se zbudi in spozna, da je tujec samemu sebi. No, sčasoma se mi je začel spomin vračati, znova sem začel živeti življenje, ki mi ga je nesreča pretrgala. Najzabavnejše je bilo, ko sem se vadil računske operacije. V začetku sem komaj razpoznaval številke in črke. Zdaj sem že toliko dober, da z uspehom gojim svojega konjička — reševanje križank...«

To lahko preživi samo Danilo, pravijo njegovi tovariši. Zdravniški kolegij pod vodstvom primarija dr. Šušteršiča je vložil ogromno truda, da bi omilil posledice, ki so nastale ob udarcu v glavo in padcu. Znanost in življenje je premagala smrt. Danilo se počasi vrača v vsakdanje življenje. Za nekaj časa še ob berglah, vendar se vse krepkeje opira na noge. Brez tuje pomoči dela krajše sprehode po sobi in hodniku. Počasnih korakov znova osvaja svet, hrabro in vztrajno. Svet, ki ga tako ljubi in želi.

J. Sever

STROJ ZA 250 OBIRALCEV

Savinjska dolina. Človek si jo nehote predstavlja okrašeno z visokimi hmeljevkami. In tako, kot so te dolge preklje ovite in prepletene s hmeljem, je z njimi prepleteno in povezano tudi življenje Savinjčana, hmeljarja... Že stoletja... Toda kot se je njegovo življenje v preteklih stoletjih le malo spreminjalo, tako je v zadnjih desetletjih doživelo ogromne spremembe. Hmeljevke se počasi umikajo in podobo doline spreminjajo vitki stebri betonskih žičnic, ki v geometrijski razporeditvi pokrivajo vse večje površine plodne zemlje. Kajti zemljo je potrebno čimbolj izkoristiti, od nje je potrebno dobiti čim več. In tako kot izginjajo hmeljevke, izginja počasi tudi rezget konj in mukanje volov; nadomešča pa ga brnenje traktorjev...

To je posebno močno v drugi polovici avgusta, ko praznuje dolina svoj veliki praznik — obiranje hmelja. Med tem »praznikom«, ki traja skoraj tri tedne (odvisno od obiralcev), ni časa niti za spanje, kajti hmelj ne čaka... Obrati ga je potrebno. In letos so noči hmeljarjev še skrajšali ogromni »kolosi« —

OBIRALNI STROJI

Po dva sta nameščena v velikih lopah v Arji vasi, Braslovčah, Latkovi vasi, Šempetru in Žalcu. In to je bilo tudi prvo, kar sem si ogledal, ko sem se v meglenem ponedeljkovem jutru ustavil v Arji vasi.

Drug ob drugem sta stala dva »JUGO-PRUFF-a«, ki ju je po angleški licenci in v kooperaciji z nemško tvrdko izdelalo podjetje »Agroservis« Šempeter. 112 rok jima je streglo. In stroja sta s temi 112 rokami nadomeščala več kot tisoč rok v eni izmeni, ki traja 12 ur. Kajti stroja delata non-stop — dva krat po 12 ur in to v vsakem vremenu.

Stroje so »krmili« iz traktorskih prikolic, s katerimi so dovažali odrezane trte hmelja. Te sta dva delavca obešala na kavlje tekočega traku, ki jih je nato kot ogromna roka prenašal do velikih vzmetnih čeljusti, ki so jih pričele »smukati«. »Osmukane« trte pa je nato velika slamoreznica razrezala, da jih lahko uporabljajo za kompos. Kobule, ki so jih vzmetne čeljusti odtrgale pa so nato šle iz obiralnega dela stroja v čistilni del, kjer so po več fazah ostale same, zelene kobule brez listja, smeti in rjavih suhih kobul.

Velike koše (ki so bili kar hitro polni) lepo zelenih kobul so nato s traktorji odpeljali do sušilnic, ki pa letos predstavljajo »ozko grlo«.

Franjo iz Ptuja je letos že trinajstič v Savinjski dolini in sedaj dela v sušilnici Arja vas. Povedal mi je, da se posuši v 10. sušilnih komorah okrog 240 košev hmelja dnevno (1 koš »drži« od 8 do 9 kilogramov suhega hmelja). To pa ne zadošča niti za en stroj. Toda obrat Petrovče ima še več sušilnic, tako da lahko posuši vse, kar oberejo stroji in obiralci, kajti tudi teh imajo več kot 600.

KUPILA SI BOM KNJIGE

Kljub strojem, ki nadomeščajo okrog 3000 obiralcev, se je v dolini zbrala velika družina iz vseh koncev Slovenije in iz sosednje Hrvatske. Preko 20 tisoč jih je prišlo... Prišle so matere z otroki, dekleta, fantje... Eni bi radi zaslužili kak dinar, »da bi kupili tele...«, drugi spet da bi si med počitnicami zaslužili za knjige...

Na hmeljišču kmeta Jelovška v Drešinji vasi, ki meri nekaj več kot en hektar sem srečal celo »družinico« Kostanjevič — sestri Božico in Anico ter njunega bratca Tonija. Doma so iz Varaždina. Božica ima 18 let in obiskuje 3. razred gimnazije v Varaždinu; Anica je stara 15 let in je končala osnovno šolo; mali Toni pa ima šele 13 let ter je še »osnovnošolec«. Njihovi mali hitri prstki so spretno smukali kobule in z njimi polnili košare, te pa praznili v vrečo.

»Dnevno naberem od 14 do 15 škafov. Danes dopoldne sem jih nabrala že 10, tako da bom verjetno nabrala 18 škafov.« mi je prijazno pojasnila Božica. »Za škaf dobim 80 dinarjev in hrano ter stanovanje. Računam, da bom zaslužila okrog 15 tisoč dinarjev. Kupila si bom knjige, zvezke in še kakšno malenkost...«

Tudi Ančka in Toni ne zaostajata veliko za svojo starejšo sestro in tako bo tisto, kar bodo prinesli domov, lahko precej pomagalo družinskemu proračunu, ki je posebno ob začetku šole precej napet...

V SVITU REFLEKTORJEV

Sence hmeljevk so postajale vse daljše in obiralci so prihajali k sušilnici v Arji vasi, kjer so jim zadnjič ta dan merili hmelj, ki so ga nabrali. Prinašali so ga v vrečah. Vodja vsake skupine obiralcev je s kovinskim škafom meril delo vsakega obiralca posebej. Dijakinja celjske gimnazije Marjetka, ki vodi evidenco za vsakega posameznika pa je pisala, koliko je vsak nabral.

— Številka 13 Jožek Jovič 3,5 škafa; številka 42 Slobodanka Džukić 3 škafe; številka 28 Marija Franjič 4,5 škafa in tako naprej, dokler niso vsi izmerili svojega dela.

Za obiralce je bil tako delovni dan končan. Ni pa se končalo delo za tiste, ki služijo stroju. Kajti, če naj stroj teče neprekinjeno, mora biti vse delo točno sinhronizirano in organizacija dela mora biti brez napak. V Arji vasi je vse »klapalo« — tudi ponoči.

V Drešinji vasi sem srečal ekipo, ki je ravno pričela rezati hmelj v veliki žičnici. Na traktorju je bil pritrjen železen obiralni stolp, na katerem sta dva žarometa svetila rezalcem visoko na stolpu in nakladalcem na prikolici, ki jo je traktor vlekel za sabo. Niti deset minut ni minilo in prikolica je bila polna. Takoj so jo odpeli in drugi traktor jo je odpeljal k stroju, da ne bi čakal na hrano, kajti zaslužek posadke je odvisen od tega kolikor oberejo...

L. Stepančič

Po napornem obiranju se prileže izdatno kosilo (Foto L. Stepančič)

MADEMOISELLE DOCTEUR

4

Pokojnikova družina je bila že zbrana v kapelici bolnišnice ob mrtvaškem odru, na katerem je ležalo kapetanovo truplo, v obleki, ki jo je imel na sebi na dan svoje smrti, ko se je pojavil oficir v spremstvu treh ali štirih civilistov.

»Mestna komanda je zaplenila truplo!«

Ob teh besedah je družina onemela.

Čez pol ure so truplo vrnili.

Ko je oficir mestne komande drugič potrkal na Annemarijina vrata, ga ni hotela sprejeti. Nikogar ni hotela videti, z nikomer se ni hotela pogovarjati. Hotela je umreti. Oficir ji je skozi zaprta vrata dolgo prigovarjal; končno je popustila in odprla. Ko je stopil v sobo, je najprej vtaknil v žep majhen revolver, ki ga je zagledal poleg zapečatenih pisem. Čez eno uro jo je oficir spremil na postajo in ji naročil, naj se v Berlinu takoj javi pri gospodu Matthesiusu na Bülowstrasse.

Na železniški postaji v Berlinu jo je čakal majhen suh gospod, ki jo je povabil s sabo v pisarno tvrdke na Bülowstrasse, kjer so na mizi ležali drobno popisani lističi, zraven njih pa zemljevidi, šestilo in različna merila.

Annemarie se je zbrala in pričela gospodu Matthesiusu razlagati pomen posameznih šifer in številk na Wynankyjevih lističih. Številke ob levem robu lističev so številke kvadratov na generalštabnih kartah, pikčaste črte pomenijo poljske železnice, tu so strelski jarki, tam spet so linije, ki so bile med zadnjimi manevri zasedene.

Matthesius si je tiho požvižgaval. Dolge ure sta sedela in vrisovala v zemljevide. Annemarie je pojasnjevala jasno in natančno. Brez besede vrisuje suhi gospod vse, kar mu Annemarne pove. Ko sta končala, se je pričelo že svitati.

Matthesius si ni mogel kaj, da se ne bi začudil: »Neverjetno, kako dober spomin imate!«

Annemarie je zaspala v naslonjaču v salonu gospoda Matthesiusa. Medtem ko je spala, se je ta v Tiergartnu sestal z visokim oficirjem iz generalštaba, ki ga je Matthesius ogovarjal z »vašo ekscelenco«.

Ekselenca: »Vaš predlog je smešen, dragi Matthesius! Dejstvo, da zmore dekle dobro tolmačiti beležke ubogega Wynankyja, še nikakor ni dokaz, da bi bila sposobna samostojnega dela.«

Matthesius: »Ekscelenca, poznam ljudi. Zdi se mi, da je dekle izredno nadarjeno. Poskusimo!«

Ekscelenca: »Najdite ji raje službo učiteljice ali guvernante...«

Matthesius: »Tej priložnosti se ne odrečem, ekscelenca poizkusil bom...«

Ekselenca: »Sicer pa počnite, kar vas je volja... to je vaš posel.«

Popoldne je Annemarie spet sedela pri gospodu Mathesiusu.

»Kaj nameravate sedaj?« jo je vprašal.

»Ne vem... nič!«

»Vseeno se morate lotiti česa.«

»Mislim, da bom napravila vsemu konec.«

»Prepričan sem, da bi se vaš pokojni prijatelj s tem ne strinjal.«

»Najraje bi imela delo, ki bi me tolikanj zavzelo, da bi lahko na vse pozabila, na vse, kar je bilo in kar je...«

Matthesius je molčal.

»Ali bi ne mogla tudi jaz...«

»Seveda! Odpotovali boste v Vogeze...«

In že sta se oba sklonila nad zemljevid in pričela z delom, ki je trajalo vso noč. Annemarijine trudne oči so oživele, z vso vnemo se je lotila priprav.

Naslednje jutro se je Annemarie preselila v hotel. Čez tri dni je bila popolnoma spremenjena. V spremstvu Matthesiusa je odšla na kolodvor mlada deklica, ki se je zdelo, da je pravkar prišla iz penzionata.

Ko je stopala v vlak, ki je peljal proti Franciji, ju je od daleč opazoval starejši gospod. Po odhodu vlaka se je pridružil Matthesiusu.

»Saj to je vendar še otrok!«

»Potrpljenje, ekscelenca« mu je odvrnil Matthesius.

*

Čudovitega jesenskega dne je v neko vogeško vas prispela Annemarie Lesser, študentka slikarstva iz Švice. V njenem potnem listu, opremljenem z vsemi predpisanimi švicarskimi pečati, je bilo zapisano, da je stara šestnajst let. V majhnem gostišču za inozemce, kjer se je naselila, se je kmalu vsem zelo prikupila. Po cele dneve je ostajala v hribih.

Seminar DU v Slov. Konjicah

Delavska univerza je v juniju razpisala kratek seminar za nove člane delavskih svetov. Tak seminar so pripravili tudi v tovarni umetnih brusov KOMET v Zrečah. Računali so, da bo za tečaj dovolj 8 ur, a so zato porabili kar 24 ur, kajti slušatelji so se za nekatera vprašanja posebno zanimali.

»Sredstva, ki jih bomo vložili v to akcijo, se nam bodo prav gotovo koristno in obilno vračala« pravijo predstavniki podjetja in imajo prav.

V. L.

PISMI PIONIRJEV

IZ ROVINJA

Vozili smo se vso noč. Za marsikoga je bila morda to prva prečuta noč in zato smo bili zjutraj, ko smo v Rovinju izstopili iz vlaka, na vso moč hvaležni prijaznim mornarjem, ki so nas, lepo pospravljene, že čakale v borovem gozdičku.

Naj se najprej predstavimo: Tonček, Marja, Tomaž, Nada, Stanko, Jana, Vojko, Metka in . . . res ne moremo našteti vseh, saj nas je kar 163. Polovica nas je iz skoraj vseh krajev Zgornje Savinjske doline, ostali pa smo iz šentjurske občine.

Prvi dan smo še res bolj žalostni posedali v hišicah, s skupnim naslovom »Počitniško letovišče okraja Celje«. Komaj pa smo prvič začofotali po vodi, je bil led prebit. Pomagali smo drug drugemu premagati strah pred vodo. Pomislite, v štirih dneh se je naučilo plavati kar 38 pionirjev in pionirk. To pa še ni vse, kar smo se tu naučili. Vsak večer namreč tudi sodelujemo v različnih krožkih, kot so npr. dramatski, strelski, šahovski, folklorni itd. Najraje seveda pojemo v našem počitniškem pevskem zboru. Hodimo pa tudi na sprehode in izlete. Zadnjič smo imeli tudi orientacijski pohod, pri katerem so se najbolje odrezali Gusarji.

Sicer pa smo vam pozabili povedati, da smo razdeljeni v različne rodove. N.pr. Čebelice, Galebi, Morske zvezdice, Srebrne strele, Delfini, Škržati, Puščice itd. Vsak dan je ena teh skupin dežurna.

Radi bi vam povedali še več, a toliko drobnih skrbi imamo, da se res ne moremo naenkrat spomniti vsega. Prosimo le še to, da čisto spodaj pripišete še tole za naše starše: Čeprav je zjutraj v umivalnici voda mrzla, se radi umivamo. Tudi telovadimo radi in naše postelje so tako lepo postlane, da si je komaj mogoče misliti.

Pionirji in pionirke iz mozirske in šentjurske občine, ki letujejo v Rovinju.

★

V Rovinju ima občina Slovenske Konjice svoj tabor. Tudi letos smo se otroci zbrali v taboru. Bili smo iz dveh občin: Konjice in Šmarje pri Jelšah.

V Rovinju smo že deset dni. Doživeli smo marsikaj lepega in zanimivega. Prve dni smo se seveda seznanili s taborniim redom in spoznali naše dolžnosti. Že takoj po prihodu smo se kopali, kar nam je posebno prijalo. Vsak dan smo z nestrpnostjo čakali čas, določen za kopanje. Hodili smo tudi po mestu. Ogledali smo si akvarij, kjer smo videli morske živali našega Jadrana. Po večerji smo dostikrat prirejali različna tek-

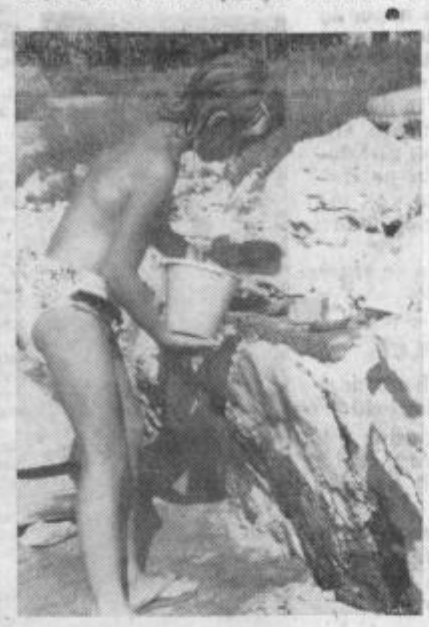

movanja. Zmago je največkrat odnesla ekipa »Delfinov«. Nagrajena je bila s čokolado. Ob koncu smo priredili izlet z ribiško ladjico »Kontor«. Vožnja je bila prijetna, saj se mnogi od nas še niso vozili po morju.

Domov se bomo vrnili z mnogimi lepimi spomini. Vsem, ki še boste ali pa že letujete kje ob morju, želimo mnogo lepih in zadovoljnih dni.

Cvetka Vodovnik

BREZ BAROMETRA

IN VREMENSKIH NAPOVEDI LAHKO NAPOVESTE VREME SAMI. OGLEJTE SI RASTLINE! CE STE SE MOREBITI ZJUTRAJ OB POGLEDU NA JASNO NEBO OPOGUMILI IN STE SE ODPRAVILI NA IZLET, NIKAR TAKO HITRO! Z VESELJEM STE OPAZILI, DA ROSE SPLOH NI IN SI TOREJ NE BOSTE ZMOCILI ČEVLJEV. OSTANITE RAJE DOMA, KER SICER POZNEJE NE BOSTE IMELI MOKRIH SAMO NOG. **ČIMVEC ROSE JE ZJUTRAJ NA TRAVI, TEM LEPSE VREME SE VAM OBETA. CE PA JE TRAVA ZJUTRAJ SUHA, BO SE ISTEGA DNE PRAV GOTOVO DEŽEVALO.**

IN SE TO:

- CE SE LISTI V VETRU OBRACAJO S SVETLO SPODNJO STRANJO NAVZGOR, NAPOVEDUJEJO DEŽ.
- CE SO ENOLETNI POGANJKI NA MLADI JELKI POVESENI, POMENI TO SLABO VREME.
- CE ŠPANSKI BEZEG, LIPA, VRTNICE IN DRUGO CVETJE DISIJO MOCNEJE KOT OBICAJNO, VZEMITE DEŽNIK IZ OMARE.
- NA DEŽ NAS OPOZARJAJO TUDI AKACIJE IN SLAK, KI SREDI DNEVA ZAPRETA CVETOVE, PA TUDI DETELJA, KI POVESI KOBULICE IN ZAPRE LISTE, IN LISTI REPE, KI IZGUBE SIJAJ.

MOJA HOJA NA JOŽEFOV HRIB

ALI NAZAJ K NARAVI

(Potopisna reportaža)

V življenju se nikoli nisem povzpel kdove kako visoko, moj edini vzpon na neki grič pa se je končal že pri polovici, pri kakih petnajstih metrih višine. Ker pa mi je iz neznanih nagibov in pobud že od nekdaj pri srcu pešhoja in me mika vsaka najmanjša vzpetina, sem se nekega dne odločil, da naredim planinsko turo na Jožefov hrib nad Celjem.

NA POT

Dan je bil lep, zato so se obetale mnogostransko koristne možnosti. Vzel sem nahbrtnik in spravil vanj nekaj suhe hrane; oblekel kratke hlače in obul gojzarje; za primer, če bi ubral kakšno svojo smer, pa sem nosil s seboj tudi vrv, kline in cepin. Da ne bi posnemal drugih, ki so se pred menoj gotovo že vzpenjali na Jožefov hrib po standardni poti, sem jo iz centra mesta mahnil v Gaberje, nato pa od tod ob Voglajni navzdol do mostu pri železniškem viaduktu. Od tu ni bilo več daleč do naslednje etape mojega vzpona.

VZPON NA KALVARIJO

Že takoj na začetku sem naletel na nepredvidene težave. Treba se je bilo odločiti, ali naj grem po stopnicah ali naj steno premagam z vrvjo in klini. Ne da bi dolgo okleval, sem poiskal kline. Z vrvjo sem se privezal okrog pasu. Prvi klin je bil zabit, ko pa sem potegnil skozenj vrv, se je izdrl in toliko da nisem omahnil v vratolomno globino. Zabijanje sem moral nekajkrat ponavljati in z nečloveškimi napori, ki jih poznajo samo planinci, mi je naposled uspelo, da sem po centimetrih zavlekel navzgor svojo težo. Ko sem po kakih dveh urah borbe s kruto naravo stopil na vrh, mi je postalo jasno, kaj je to kalvarija.

POČITEK: TIK POD VRHOM

Pot je bila nato zložnejša in je nudila prekrasen razgled na vse strani. Planinska flora se je umaknila gartrožam in tulipanom, favna pa kokošim in piščancem. Posebno doživetje sta bila dva polža, ki sta previdno lezla navzdol. Pozno popoldne sem prišel pod sam vrh; sedel sem in se lotil suhe hrane. Kako čudoviti so naši hribi! sem vzdihnil med dvema grižljajema. In kakšen nepopisen zrak! Na vrh žal nisem mogel, ker ga je bila medtem že zavzela cerkev. Vseeno: še bom plezal na Jožefov hrib!

P. S.: Vljudno prosim uredništvo, da objavi reportažo neokrnjeno, ker bi z njo rad navdihnil ljudi za pešhojo in jih vzpodbudil k potopisom.

Stefan Planinec

Počitniški

KA LEJ DO SKOP

FERIALNI TELEGRAMI

●

Po sklepu Izvršnega odbora Počitniške zveze Jugoslavije in posameznih organizatorjev letovišč, se kljub povečanju cen nekaterim prehrambenim artiklom ne bodo spremenile cene v objektih počitniške zveze. Tako bo v njih mogoče še naprej letovati po izredno nizkih cenah, saj znaša povprečni pension le 500 dinarjev. Tudi v letovišču »Savinja« v Makarski bo veljala celodnevna oskrba še vedno 490 dinarjev. Razliko, ki je nastala zaradi podražitve, bodo letovišča pokrila z boljšo organizacijo poslovanja in večjim varčevanjem.

●

Družina Počitniške zveze Tovarne emajlirane posode iz Celja je v Makarski, v okviru letovišča »Savinja«, postavila weekend hišico z osmimi ležišči. Že letos bo v njej letovalo nad 30 članov počitniške zveze iz te delovne organizacije.

V letovišču »Savinja« v Makarski ima svoje wekeend hišice tudi družina Počitniške zveze celjske »Žične«.

●

Občinska organizacija Počitniške zveze v Šmarju šteje že nad 500 članov. Čeprav je bila ustanovljena šele v začetku letošnjega leta, je organizirala že večje število izletov, kakor tudi pohod po partizanskih poteh in piknik šmarskih ferialcev pod Bočem. Večje število ferialcev iz te občine pa se je udeležilo letovanja v Makarski. V občinski organizaciji tudi razmišljajo o mladinskem objektu, ki naj bi ga odprli v Rogaški Slatini. Občinska skupščina je pripravljena v ta namen odstopiti ferialcem bivši hotel »Triglav«.

— Kap

●

S STENJAKA

Pred dnevi se je vrnila zadnja izmena otrok iz Saleške doline, ki so letovali na otoku Stenjaku (Brionsko otočje). Letos so otroci iz velenjske občine letovali kar na treh krajih — v Novemgradu v Istri, na Lošinju in na Stenjaku. Osamljeni otok v neposredni bližini letne rezidence predsednika Tita ima čudovito lego in odlične pogoje za otroke, ki so jih poslali na letovanje zaradi zdravstvenih razlogov. Velenjčani so letos sodelovali s Kranjčani, ki imajo v Novem gradu in na Stenjaku svoje kolonije.

Klančnik

SREDNJI VEK V DANAŠNJI EVROPI

Morda naslov ne ustreza povsem dejanskemu stanju, a vendarle... Kako si moreš drugače zamisliti sodobno Poljsko, če ne upoštevaš (in ne vidiš) vseh zgodovinskih znamenitosti, ki s časom niti ne postajajo več znamenitosti, vsaj za Poljaka ne. Kamorkoli stopi noga popotnika, povsod stoji v okolju, starem nekaj stoletij. Gdansk, Warszawa, Katowice, ali pa Krakow ali katero drugo poljsko mesto, povsod vidiš tisto, kar je Evropa v zadnjem stoletju, stoletju silnega gospodarskega in tehničnega napredka izgubila.

Poljski je kot nobeni drugi od evropskih dežel uspelo ohraniti svoj srednjeveški obraz. Pariz čuva mestni predel, kakršen je bil pred nekaj stoletji; Danci ljubosumno čuvajo strogi center Kopenhagna z značilnimi ozkimi ulicami, stisnjenimi dvorišči, živopisanimi hišami; Američani tovorijo zgodovinske znamenitosti iz Evrope in ostalih celin v Ameriko, da bi si prikazali tisto, kar svet danes pogreša. In prav to je uspelo ohraniti Poljakom.

Sprehajal sem se po Gdansku, starem baltiškem mestu. Mesto je bilo ustanovljeno že v desetem stoletju in se je zaradi svoje lege hitro razvijalo. Svoj višek je doseglo v preteklih stoletjih. Kljub temu pa je ostalo silno pomembno tudi še naprej: kako si je sicer mogoče zamišljati borbe v preteklih vojnah za to baltiško mesto.

Poljaki ljubijo zgodovino. To so tudi dokazali. Zadnja vojna je do tal porušila Poljsko. Tudi Gdansk. Ozkih hiš z visokimi okni, koničastimi strehami, globokimi dvorišči po vojni ni bilo več: nemške bombe so opravile svoje. A Poljaki so po vojni obnovili mesto po načrtih, kakršno je bilo prej: z ozkimi hišami in visokimi okni, koničastimi strehami...

Poljski prijatelj, ki mi je razkazoval Gdansk, mi je pravil, da je bila ena izmed pomembnih hiš v Gdansku prebarvana z zlatom. Po vojni, ko so vojaki obnavljali mesto, so obnovili tudi to hišo in jo ponovno prebarvali z zlatom. Danes Gdansk kaže tujcu spet takšen obraz, kot pred vojno. Pa ne samo Gdansk, vsa Poljska je takšna. Lahko bi rekel, da je vsa Poljska danes muzej. Warszawa, Krakow, pa Katowice in druga mesta, večja in manjša, vsa govore svojo povest. A njihova povest je žalostna: težko je primerjati njihovo trpljenje s trpljenjem kateregakoli drugega naroda.

Krakow je bilo edino poljsko mesto, ki so mu Nemci med zadnjo vojno prizanesli. Z mnogimi znamenitostmi, od katerih je prav gotovo najpomembnejša grad Wawel, napravi na popotnika nepozaben vtis: ure in ure lahko le strmiš in občuduješ.

jt

Motlava — stari pomol v Gdanskem. Danes pristajajo ob njem potniški parniki

300 LET ROGAŠKE SLATINE — 300 LET ROGAŠKE SLATINE — 300 LET ROGAŠKE SLATINE — 300 LET ROGAŠKE SLATINE

OD IMENA DO IMENA

Dunajski lekarnarji so načrtneje začeli razvijati Rogaško Slatino. Poleg »Templja« so nastajala gostišča in še mnoge stavbe. Grof Attems je s pomočjo nadvojvode Johanna osnoval slovito zdravilišče. Štajerski deželni stanovi so na česte pritožbe okoli vrelcev ukrepali tako, da so odkupili zemljišča z vrelci. Vladi so plačali 27.492 goldinarjev, posestnikom pa 25.692 goldinarjev. Leta 1803 so imenovali Jožefa Weidenhoferja za pravega ravnatelja nove posesti.

Zanimivo pa je, da je v svojem razvoju Rogaška Slatina spremenila ime. Do prve svetovne vojne je bilo splošno znano nemško ime »Roitsch-Sauerbrunn«, pa tudi slovensko Rogaška Slatina. Osnovo je dobilo v starem sosednjem kraju Rogatec, ki se v starih listinah omenja kot Roitsch ali Tohitsch. Drugi del imena pa pomeni enostavno kislo vodo ali kisli studenec. Vsekakor pa so najprej pomenovali vodo in šele nato vrelec. Prvo ime je vodi zapisal znani dr. Pavel de Sorbait kot »Acidulae Roitschenses«, kar bi pomenilo rogaška kisla voda, ker je izvirala blizu Rogatca. V fevdalnem obdobju so jo v skladu s časom poznali bolj pod imenom »svetokriška voda«, ker je izvirala na območju svetokriške župnije. Tako ime je imelo še poseben poudarek, ki je nedvomno razodeval zagonetno moč izjemne vode.

Vrelec »Tempelj« okoli leta 1800

V kroniki se omenja vrelec prvikrat nekje v 16. stoletju z imenom »Sawer Brun« in »Sawerbunn« in je z enakim imenom označeno prvič tudi na zemljevidu Štajerske 1681. Dr. Gründel ga je štiri leta pozneje krstil z izvirnim imenom »Roitschocrene« in tudi z »Roitsche Sauerbrunn«. Cesar Karl VI. je uporabil enako ime, iz katerega korenini poznejši nemški naziv Rogaške Slatine, čeprav se je dokončno uveljavilo šele okoli 1865. leta, ko je sprejeto kot uradno ime naselja in zdravilišča. Pred tem pa so večkrat uporabljali različna imena kot na primer: »Gesundbrunnen Roitsch«, »Ständische Sauerbrunn«, »Sauerbrunn bei Heiligen Kreuz«, »Sauerbrunn bei Cilli«, »Bad Roitsch«, kar bi pomenilo »kopališče Rogatec«.

Čas pa je opravil svoje. Ob drobnem izviru, kjer je najprej zrasla gostilna stremolskega grofa Courtyja iz Rogatca in pozneje vrelec »Tempel«, se je razvilo naselje, ki je preraslo starega soseda. Razmerje se je spremenilo. Včasih je bila Rogaška Slatina pri Sv. Križu, danes je obratno. Dr. Frölich, zdraviliški zdravnik, je v svoji monografiji še poslednjič skušal spremeniti ime, ko je predlagal »Kopališče Rogatec«, kar pa mu ni uspelo. Vsekakor pa je bil v tem povod, da se je takratna upravna oblast dokončno odločila za uradno ime »Roitsch-Sauerbrunn«, odkoder izvira še današnja Rogaška Slatina. Verjetno je dr. Frölich poskusil z novim imenom predvsem še zaradi tega, ker se nikakor nista mogla strinjati s takratnim ravnateljem in zdravnikom dr. Sockom, ki je odločno predlagal uradno ime.

Rogaška Slatina je danes stara 300 let. Njeno ime je postalo pojem za zdravljenje različnih notranjih obolenj, pa tudi pojem za oddih sredi zelenih gozdov. V vztrajnem razvoju je vse bolj mlada in sveža, z izredno prihodnostjo — in verjetno, končnim imenom.

O SPANJU in nespečnosti

Lahko ozdravimo nespečnost, ki zavzema med »bolezni mi našega stoletja« vidno mesto? Kako pravzaprav spimo ali ne spimo? O teh in drugih vprašanjih posredujemo nekaj misli ameriškega zdravnika — polkovnika H. L. Williamsa.

V glavnem mora človek spati od sedem do osem ur dnevno. Tisti, ki ne spijo ponoči, spanje največkrat nadomestijo podnevi. Vzroki nespečnosti so najrazličnejši, predvsem pa so živčnega izvora. Nespečnost je pogosto povzročitelj težkih duševnih depresij. Če se človek boji, da ne bo zaspal, s tem samo poveča živčno napetost, posledica pa je, da res ne zaspi. Najtrdneje spimo okrog štirih ali petih zjutraj, vzrok: temperatura telesa. Ta varira v 24. urah od ene do pol stopinje; najvišja je običajno popoldne in zgodaj zvečer, najnižja pa med polnočjo in jutrom. Ko je najnižja, najgloblje spimo.

Vsak človek je bolj ali manj podvržen nespečnosti. Ta je pogosto tudi posledica preobilne hrane oziroma preobremenjenosti želodca. Da bi zaspal, potrebuje mir (ki ga danes težko najde), predvsem pa se pred spanjem ne sme ukvarjati s kakršnimikoli mislimi. Mnogi si pomagajo s tem, da štejejo. Najnovejše raziskave v Angliji so pokazale, da so ljudje zelo nagnjeni k temu, da zaspijo pod vplivom tako imenovane ritmične stimulacije, ki je lahko tudi štetje. Gre za monotonijo ponavljajočih se dražljajev, ki uspavajo. Druga uaspavalna sredstva niso priporočljiva brez zdravniške kontrole.

Krajša nespečnost (do dve noči) negativno deluje na reflekse. Človek, ki ni spal dve noči, lahko sicer dela kot običajno, toda nastopijo trenutki, ko ne more ne hitro ne točno reagirati. Dolgo bedenje onemogoča, da bi registrirali najnovejše doživljaje. Človek se lahko dobro spomni vsega tistega, kar se je na primer naučil v nočeh pred nespečnostjo, ko pa mu odvzamemo spanje, se težko še česa nauči.

ŠOLA LEPIH UMETNOSTI

Modeli rimske šole lepih umetnosti so zogrozili, da bodo demonstrirali nagi. To ni nikakršna turistična reklama, ki jih ima Italija brez tega dovolj. Gre za grožnjo modelov — deklet, ki nameravajo demostrirati nage, če jih ne bodo socialno zavarovali, jim plačali letni dopust in zagotovili pokojnino.

Položaj teh žena in deklet, ki ure in ure pozirajo slikarjem in kiparjem, ni kdove kako ugoden. Za poziranje dobijo 650 lir na uro, pri tem pa ostajajo tudi tedne brez posla.

»Pripravljene smo se sleči sredi Rima,« pravijo.

PISI KOT MOLČIS

- **Laže je iti v bodočnost kot ostati v sedanjosti.**
- **Ker bomo nekega dne vsi umrli, bi bilo prav, če bi nekega dne tudi vsi živeli.**
- **Življenje je neizprosno: ali se človek spreminja v napako, ali se napaka spreminja v človeka.**
- **Vsak dan gledam, kako male slabosti jedo velike uspehe.**
- **Kaznovanje s premeščanjem z enega položaja na drugega, boljšega, je naša družbena iznajdba.**

Brana Crnčević

BREZ BESED

BEATE HANSENAU, TELEVIZIJSKA ZVEZDA, KI JE V BERLINU VZBUDILA NEKAJ POZORNOSTI, JE PRED ČASOM SNEMALA KABARETNI FILM. VSE JE ŠLO KOT PO MASLU, SAMO NOHTI SO JI DELALI PREGLAVICE. BILI SO NAMREČ TAKO DOLGI, DA SO SE JI SESTKRAT ZLOMILI, ZARADI CESAR SO MORALI SEVEDA VEDNO ZNOVA PREKINJATI SNEMANJE. EDEN OD OSVETLJEVALCEV JE NA VSEM LEPEM ZAVPIL: »PROČ S TEMI NOHTI, SAJ BO ŠE KOGA ZABODLA!«

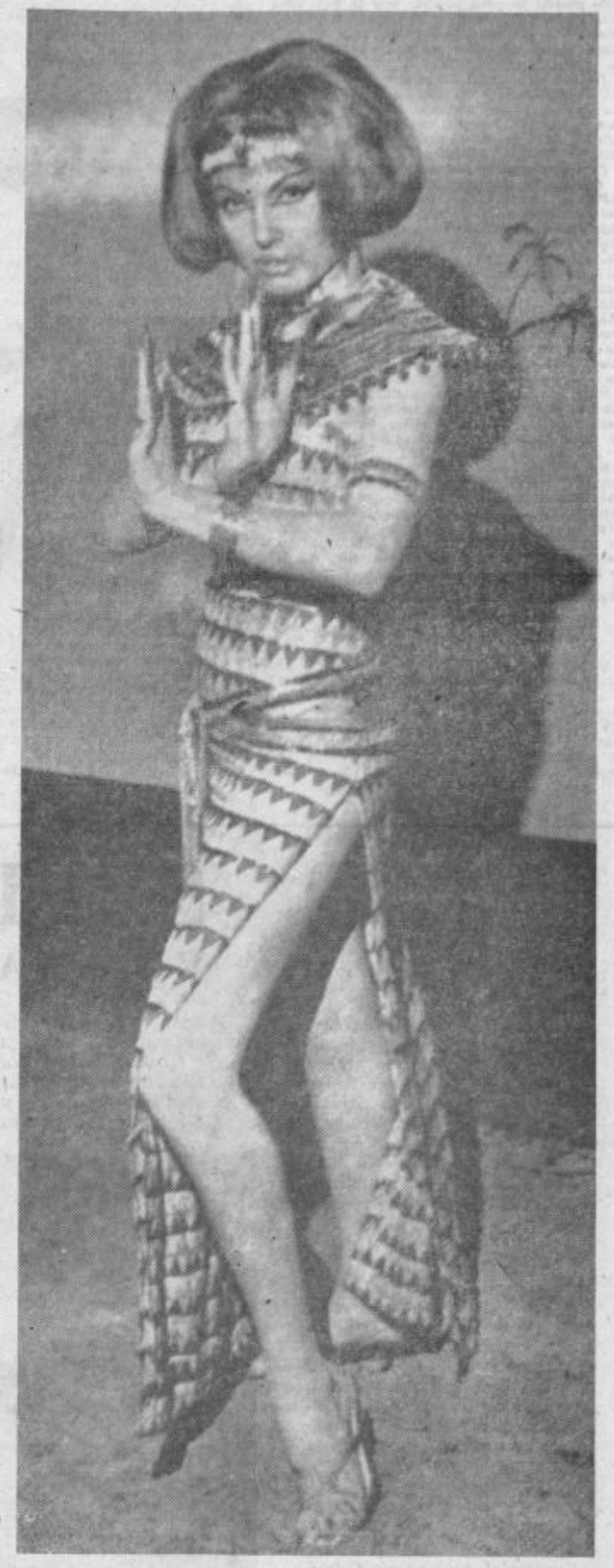

iz albuma svetovnega popotnika

KIP ZA ČISTE DUŠE

V Nepalu, blizu glavnega mesta Katmandua stoji iz črnega marmorja izklesan kip Bude, ki ima veliko umetniško vrednost.

Vendar mnogo tisoč ljudi, kar jih prihaja vsako leto, tudi iz oddaljenih krajev, ne zanima toliko umetniška lepota kipa kot zanimiva legenda.

Samo ljudje »čiste duše« se namreč lahko splazijo skozi ozek tunel, pod kipom.

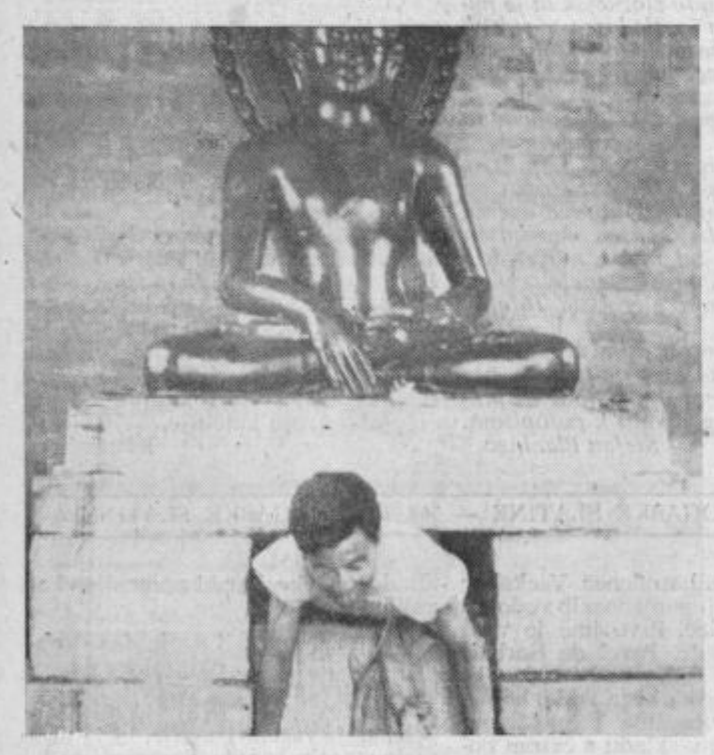

Debeli menihi iz tibetanskih samostanov prihajajo z gora skupno z Indijci in Burmanci. Hramu se približujejo z veliko nestrpnostjo in ob molitvah vstopajo v majhen prostor s čudotvornim kipom, prepričani da se bo zgodil čudež in se bodo lahko s svojimi debelimi telesi splazili skozi ozko odprtino. Ker se takšni čudeži ne dogajajo, zapuščajo hram razočarani. Toda nihče izmed njih ne pomisli, da je vzrok njihove »nečiste duše« njihova preobilnost. Prepričani so, da imajo kake skrite grehe, za katere niti sami ne vedo... seveda poleg onih za katere vedo...

Meni je pripovedoval o tej legendi prijatelj Purna Harša iz Katmandua, ki me je tudi pripeljal do hrama. Ker je na mojem obrazu razbral nejevernost, si je na hitrico slekel suknjič in se spravil na delo. Odšel je k zadnjemu delu odprtine ter se v hipu ves sploščil. Počasi se je začel plaziti skozi odprtino. Posnel sem ga v trenutku, ko se je privlekel skozenj. Ves srečen je prestal preizkušnjo in s tem dokazal, da ima čisto dušo.

To ne bi začudilo nikogar, ki pozna njega in njegove starše, saj so znani kot pošteni meščani. Vendar je bilo zame prav tako važno, če ne še bolj dejstvo, da je moj prijatelj izredno suh človek, saj tehta komaj 48 kilogramov. *Tibor Sekelj*

Sedemstoletni hrast

V Ukrajini, v vasi Verhnjaja Hortica v bližini Dneprogesa rase ogromen hrast, ki so ga, kakor so dognali znanstveniki, zasadili v 13. stoletju. V sedemsto letih je bil ta hrast priča mnogih dogodkov. Po neki legendi se je tu zaustavljal Bogdan Hmeljnicki s svojo vojsko, in od tod pošiljal v boj proti sovražniku. Pod tem hrastom so baje Zaporošci pisali svoje znamenito pismo turškemu sultanu.

V letih velike domovinske vojne je bil ta hrast svojevrsten »konspirativni center«, od koder so partizani odhajali na akcije.

Hrast je visok 36 metrov, obseg debla pa znaša 7 metrov — objame ga lahko šest ljudi. Drevo da vsako leto do pol tone žira.

japonski GOSPODARSKI ČUDEŽ

ROPOT PNEVMATSKIH BATOV, ZVENKET JEKLENIH DELOV BODOČIH NEBOTIČNIKOV IN BRNENJE KOMPRESORJEV — TO JE MUZIKA DANAŠNJE JAPONSKE. PRIPRAVE, DA BI TOKIO NAREDILI OLIMPIJSKO MESTO, SO PO SVOJI MRZLICI PODOBNE KATASTROFALNEMU POTRESU, KI GA JE VELEMESTO DOŽIVELO PRED 40 LETI.

ČASOPIS, KI GA LAHKO ČITATE V KADI

Podobne podatke je mogoče slišati tudi o japonski kemični industriji. Tovarna plastičnih mas Sekisui v Osaki je pričela obratovati pred 15 leti s kapitalom 100 funtov, danes pa znaša njen obratni kapital 25 milijonov funtov! Generalni direktor te tovarne Jiroh Ueno mi je rekel, da »je srečen, ker lahko Ameriki pomaga pri reševanju problemov brezposelnosti« z otvoritvijo dveh obratov nedaleč od Chicaga. Njen najnovejši proizvod je plastični časopisni papir. »Časopis boste lahko čitali v kadi,« je rekel. »Razen tega je ta papir mogoče predelati in iz njega proizvesti novega.« Zanimivo je, da so ta »revolucionarni« papir odkrili trije mladi inženirji potem ko so dobili diplome.

Pravzaprav tujcem do danes ni jasno, kako je Japonski uspelo, da je v manj ko sto letih prešla iz kmetijskega fevdalizma v industrijsko silo prve vrste. Za to ima svojo zaslugo nedvomno izobraževanje in marljivost. Japonska je dežela z najmanjšim odstotkom nepismenosti na svetu. Na Japonskem natisnejo 15 odstotkov vseh knjig, ki jih letno izdajo na svetu. Samo 40 odstotkov otrok zapusti šole v 15. letu starosti, 45 odstotkov mladine se šola do 18. leta, 10 odstotkov pa jih konča fakultete.

Japonske železnice so hitrejše, udobnejše in cenejše od angleških, pa vseeno poslujejo z dobičkom — kakor tudi državna letalska družba in nekaj privatnih družb. Odlična pristanišča in velika trgovska flota nadomeščajo pomanjkanje surovinske osnove. Dejansko plača Japonska manj za uvozno jeklo in premog kakor Francija ali Nemčija, kjer se morajo lokalne tvrdke zaradi prestižnih razlogov oskrbovati iz lokalnih virov.

PLAČE — SKRIVNOST

Japonci menijo, da je bil njihov poraz v drugi svetovni vojni ekonomsko koristen. Izgubili so kolonije, katerih vzdrževanje jih je veljalo dosti več, kot pa so imeli od njih koristi. Industrija ni več v službi oboroževanja.

Toda — plače so nizke. Res zaslužijo delavci v nekaterih konjunkturnih panogah, kot v težki industriji, po 12 do 15 funtov na teden, toda takšne plače so izjema. Kolikšna je povprečna japonska mesečna plača? To je nekaj, česar inozemci nikakor ne morejo izvedeti. Japonska vlada je nedavno prepovedala neki skupini mednarodne organizacije dela, da bi izvedla anketo o tem, tvrdke pa tujcem ne dajo nikakršnih podatkov. V razgovoru, ki sem ga vodil z direktorjem neke znane firme, mi je ta posredoval podatke o plačah njegovih delavcev; bile pa so za tretjino višje od tistih v prospeku. »Prospekt laže!« je rekel, ko sem ga na to opozoril. **(Dalje)**